

Nepriklausoma

Lietuva

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, MAY 28, 1987

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 22 (47-tieji metai) 1987 m. GEGUŽĖS – MAY 28 d.

* LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS *

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220

* 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

NEPATYRĖS IRAKO PILOTAS SUŽALOJO JAV KARO LAIVĄ

Iraکو karinės aviacijos lėktuvas, kuris torpeda beveik paskandino JAV laivyno karo laivą STARK ir užmušė 37 jūrininkus, bei dvigubai tiek sužeidė, kaip paskutinėmis žiniomis paaiškėjo, buvo vairuojamas jauno ir nepatyrusio piloto. Persijos įlankoje, kurioje šis incidentas įvyko nuo Irako-Irano karo pradžios, jau paskandinta daug tanklaivių, vežusių ir įvairias šalis naftą. Šiuo metu Irako sostinė Bagdadas atvyko amerikiečių karinė delegacija, vadovaujama admiralu David Rogers, kad pagrindinai ištirtų visas aplinkybes, kaip ir kodėl buvo apsaudyta JAV karinio laivyno laivas. Bagdado vyriausybė JAV-ių jau atsiprašė ir pažadėjo padengti visus nuostolius bei atsilyginti žuvusių jūrininkų šeimoms. Pentagonas pranešė, kad ateityje panašiam užpuolimui pasikartojus, bus ginklu atsilyginama užpuolikų kraštui.

SOVIETAI NEBETRUKDYSA "VOICE OF AMERICA" TRANSLIACIJŲ

JAV ambasados Maskvoje pareigūnas Jaroslav Verner pranešė spaudos atstovams, kad nuo š.m. gegužės mėn. 25 dienos VOICE OF AMERICA radijo transliacijos, skirtos Sovietų Sąjungai ir jos okupuotiems kraštams, nebus trukdomos. Tai radijo programos, siunčiamos trumpomis radijo bangomis iš Washington'o taip pat lietuvių, latvių ir estų kalbomis. Nuo 1980 metų, kai JAV ir Sovietų Sąjungos santykiai pablogėjo, po sovietų įvykdytos karinės Afganistano okupacijos 1979 metais, VOICE OF AMERICA visos programos buvo Kremliaus trukdomos.

Trukdoma paleidus tom pačiom bangom įvairius plegriancius garsus, kad perduodamas programavos galima suprasti. Tikrai Krusčiovo valdymo metu kuri laiką Maskva tų VOICE OF AMERICA programų netrukdydė, šiaip jau Kremlius nuolat trukdė kiekvieną laisvą žodį, bandžiusi pralaužti raudonosios imperijos kalėjimo mūrus.

Iš JAV ambasados pranešimo dar neaišku, ar visos programos ir visomis kalbomis netrukdomos, nes pranešime pasakyta, kad "jamming has stopped on most of the languages broadcast into the Soviet Union". Taigi, labai galimas dalykas, kad lietuviškosios transliacijos dar vis tebetrukdomos.

RUMUNIJĄ NEJSILEIDO VAKARIEČIŲ REPORTERIŲ

Reuterio žinių agentūra praneša iš Vienos, kad Rumunijos komunistinė valdžia nedavė leidimo astuoniems vakariečių žurnalistams atvykti į Bukareštą Gorbačiovo vizito metu.

Gorbačiovo 3 dienų vizitas (gegužės 25-27 d.) yra pirmasai į šį nelabai paklūsnų savo satelitinį kraštą. Rumunijos komunistų partijos vadas Nicolae Ceausescu labai dažnai atvirai pasisakydavo prieš Kremliaus planus bei išakymus ir ne vieną kartą taip pat kritikavo Gorbačiovo vykdomas reformas. Raudonojoje Rumunijoje asmeninis kultas dar tebeviešpatauja.

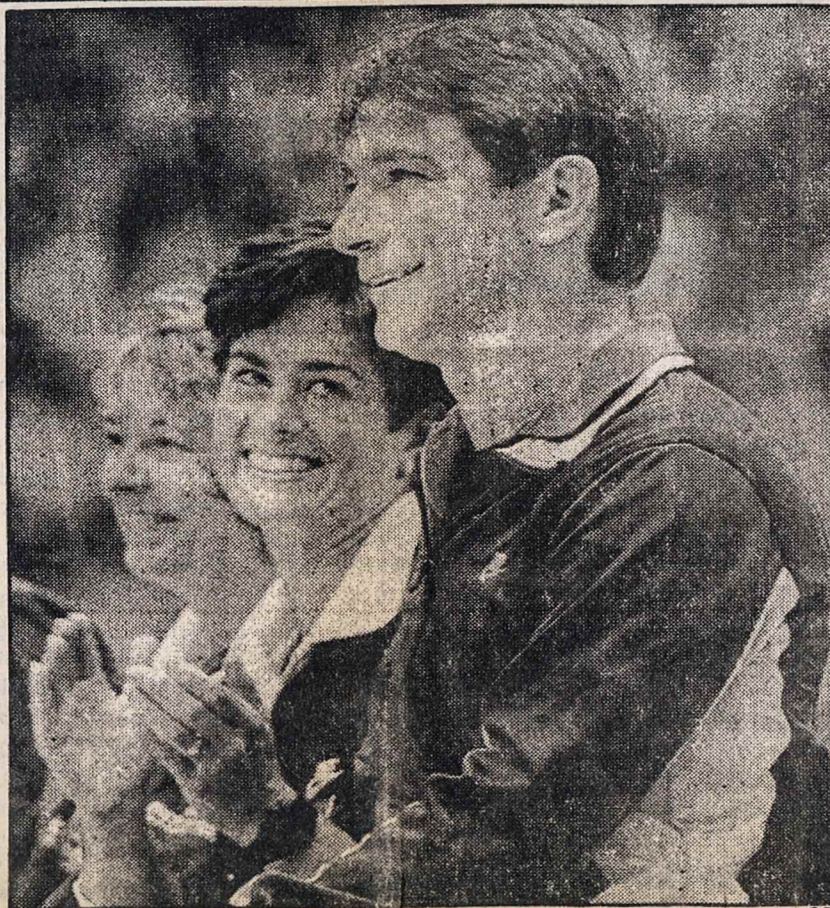
Iš Bukarešto Gorbačiovas skris į Varšuvą, kur įvyks Varšuvos Pakto valstybių konferencija. Gorbačioviui ir tenai teks nelengvas uždavinys įtikinti savo reformų naudingumu "senosios gvardijos" komunistų vadus Rytų Berlyne, Prahoje ir Sofijoje. Jokia paslaptis, kad ir pačioje Sovietų Sąjungoje dar yra milžiniška klika senųjų bolševikų, kurie Gorbačiovo ir jo reformų neapkenčia.

MILŽINIŠKI MIŠKŲ GAISRAI KINJOJE

Šiuo metu prasidėję lietūs siek tiek apslolino milžiniškus miškų gaisrus Kinijoje ties Sovietų Sąjungos siena. Dega miškai ir Sovietų Sąjungos teritorijoje. Tokių milžiniškų gaisrų nesą buvę jau dešimtmečiais. Kinijoje evakuota tūkstančiai gyventojų ir sudegė daug mežsenių ir didesnių gyvenviečių. Ir Kanadoje ši pavasari dėl ilgokai trukusios sausros sudegė dideli miškų plotai, ypač vakarinėse provincijose ir šiaurėje.

PRANCŪZIJOS PREZIDENTO VIZITAS KANADOJE

Dabartinis Prancūzijos prezidentas François Mitterand, šių metų gegužės 25 d. pradėjo penkių dienų vizitą Kanadoje. Jo lėktuvas nusileido Ottawoje, kur jį iškilmingai pasitiko gen. gubernatorė Jeanne Sauvé, ministras pirmininkas Brian Mulroney ir išsiriakavusi garbės kuopa Kanados karių. Tai pirmas Prancūzijos prezidento vizitas Kanadon po 20 metų, kai tuometinis prezidentas gen. Charles de Gaulle užnuodijo Prancūzijos ir Kanados santykius, sušukdamas separatistams pataikaujanti šūkį: "Vive le Québec libre" nuo Montrelio rotušės balkono 1967 metais. Mitterand gi savo ilgoką kalbą parlamente baigė šūkiu: "Vive le Canada, vive la France!" Mitterand'as lankys

Rick Hansen su savo sužadėtinę Amanda Reid pagerbiami keliomis po pasaulį užbaigimo iškilmėse.

daugiau angliškąją Kanadą, negu Québecą. Atrodo, kad Prancūzija galų gale suprato, kaip svarbu turėti vieningą ir draugišką Kanadą Šiaurės Amerikoje, kurioje taip pat visagališkai viešpatauja Amerikos ekonominė ir karinė įtaka. Per pirmuosius pasitarimus Prancūzijos prezidentas bandė iš Mulroney išgauti ir vėl leidimą Prancūzijos žvejų laivams sustoti Kanados ribiniuose uostuose, tačiau tokio leidimo neišgavo. Kanados min. pirmininkas pareiškė, kad Kanada laukia pirma Prancūzijos nuolaidų dėl Kanados žvejų jimo teisių pažeidimo ties St. Pierre-Miquelon salomis, kurios yra Prancūzijos teritorija. Kaip žinia, Prancūzijos žvejų laivai jau nuo seno žvejodavo Kanados teritoriniuose vandenyse, nes Paryžius savaip išsiaiškino mažųjų savo salelių žvejybinius plotus. Kaip tikslai dėl šio nesiskaitymo su Kanados žvejybos įstatymais ir teritorijomis Kanada uždraudė

visiems Prancūzijos žvejybos laivyno laivams sustoti Kanados rytiniuose uostuose, kad galėtų pasipildyti kuro ir maisto atsargas.

RICK HANSEN BAIGĖ SAVO KELIONĘ APLINK PASAULĮ

Kanadietis Rick Hansen, paraližuotom kojom atleistas, savo specialiu vežimėliu apkeliavęs pasaulį ir rinkęs aukas panašų į jį nelaimingųjų gydymui, labai iškilmingai atšventė savo 26 mėnesius trukusios kelionės pabaigą Vancouver'io mieste š.m. gegužės 23 dieną. Paskutinėmis žiniomis, jisai surinko jau 18 milijonų dolerių aukų.

KOVA SU NARKOTIKAIS

Kanados federalinė vyriausybė paskelbė, kad paskirta 210 milijonų dolerių kovai su narkotikų pirkimais ir platinimois. Planas numatytas penkiems metams ir bus vyriausybės koordinuojamas ir kontroliuojamas.

PRANEŠA PLB:

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS

Septintasis PLB Seimas įvyks 1988 m. birželio mėn. 28-29 dienomis Toronte, Kanadoje. PLB valdyba savo 1986 m. lapkričio 24 dienos posėdyje patvirtino 140 atstovų skaičių, pagal valdybos pirmininko pateiktą lentelę. Valdyba taip pat pavedė pirmininkui rūpintis Seimo dienotvarkę. Toronte jau yra sudaryta organizacinė Seimo komisija. Visoms LB Kraštų valdyboms pranešta jų kraštų Seimo atstovų skaičius.

PASAULIO LIETUVIŲ KULTŪROS KONGRESAS

Kongresas įvyks 1988 m. birželio 25, 26, ir 27 dienomis Toronte. Kongreso rengimui vadovauja PLB Kultūros komisijos pirmininkė Milda LENKAUSKIENĖ, kuri vasario mėnesį lankėsi Europoje ir turėjo progos pasitarti su Europos LB Kraštų valdybų vadovais bei kitais kultūrininkais. Kanadoje yra sudarytas techninės ruošos komitetas, o programos sudarymu rūpinasi pati komisijos pirmininkė. Sausio mėnesį Toronte Kongreso reikalais įvyko pasitarimas, kuriame iš PLB valdybos dalyvavo pirmininkas V. Kamantas ir vicepirmininkė M. Lenkauskienė.

LĖŠŲ TELKIMAS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI

Sudarytas ir valdybos patvirtintas Š. Amerikos lėšų telkimo komitetas, kuris jau pradėjo lėšų telkimo vaju JAV-ėse ir Kanadoje. Tikimasi sukelti 50,000 dol., iš kurių bus paremti Pietų Amerikos atstovai, vykstantieji į Jaunimo Kongresą Australijoje. Jei pasisektų sukelti didesnę sumą, bus paremti ir Europos bei Š. Amerikos atstovai.

PRANEŠA ALTA:

GINANT LIETUVOS REIKALUS CHICAGOS UNIVERSITETE

Chicagos universitete, International House patalpose, š.m. gegužės 9 d. įvyko JAV-Sovietų Sąjungos suartėjimo konferencija, į kurią suvažiavo apie 400 dalyvių. Paskaitininkų tarpe buvo keletas profesorių ir renginys buvo universitetinio lygio. Tarp paskaitininkų buvo JAV ir Sovietų Sąjungos miestų brolybės organizatorius St. Kalishman, liuteronų kunigė Jan Ericson-Pearson, dažnai keliaujanti į SSSR, o taipgi buvo pakviestas kalbėti Sovietų Sąjungos atstovybės Washingtono sekretorius Yuri Filatov. Gaila, kad nebuvo atvykusių pabaltiečių reikalų ginti nei latvių, nei estų, nei ukrainiečių patriotų. Iš lietuvių buvo prel. J. PRUNSKIS, kuris sovietų pasiuntinybės sekretoriui bei kitiems propagandistams pateikė, gausiems dalyviams klausantis, apie dvidešimt klausimų, kaip ir kodėl disidentai laikomi psichiatrinėse ligoninėse, kodėl neleidžiama knygu iš Vakarų, kodėl Lietuvos žmonės mobilizuojami kovoms Afganistane, kodėl tokie sunkumai susijungti išskirtoms šeimoms, kodėl ateistai pareigūnai kišasi į kunigų paskyrimą, kodėl uždarytos trys kunigų seminarijos ir daug kitų klausimų.

PRANEŠA ELTA:

• Kun. Sigitas Tamkevičius, kovo 29 d. (dvi savaites prieš Verbų sekmadienį) buvo išsiųstas į Mordavijos lagerį 385/35 (kuriam anksčiau kalėjo Vytautas SKUODIS ir Petras PAULAITIS). Gegužės 1 d. kun. S. Tamkevičius iš lagerio rašo artimiesiems, kad jis laimingas, nes lageryje turi daug dvasinių uždavinių, kuriuos atlieka sėkmingai.

• Dešimtis buvusių, anksčiau paleistų Lietuvos politkalinių, įskaitant ir Nijolę Sadūnaitę, išsiuntė Gorbačioviui protesto laišką, reikalaujant laisvės kunigams S. Tamkevičiui, A. Svarinskui ir J. Matulioniui, bei kitiems kalinams. Protesto laišką, tarp kitų, pasirašė J. BIELIAUSKIENĖ, A. TERLECKAS, J. SASNAUSKAS, V. SKUODIS, M. JUREVIČIUS ir dr. A. STATKEVIČIUS.

• Juozas PETKEVIČIUS, KGB viršininkas Lietuvoje, atleistas iš pareigų. Atleidimo priežastis nežinoma. Į jo vietą paskirtas Edmundas EISMANTAS.

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS:

LIETUVIAI DEMONSTRACIJŲ DĖL PERSEKIOJAMŲJŲ KRIKŠČIONIŲ SOVIETŲ SĄJUNGOJ

1987 m. gegužės 1 d. Washingtone įvyko demonstracija už persekiojamuosius krikščionis Sovietų Sąjungoje ant kapitoliaus laiptų. Susirinko apie 400 dalyvių, jų tarpe kelios dešimtys Washingtono lietuvių ir lietuvių katalikų. Religinės šalpos štabas iš New Yorko.

Demonstracijos pagrinde kalbėtoja buvo neseniai paleista ir į Vakarus atvykusi poetė Irina RATUŠINSKAJA, kuri kalėjo Mordavijos lageryje kartu su lietuve Jadvyga BIELIAUSKIENE. Po demonstracijos, Ratushinską papasakojo, kad Bieliauskienė lageryje buvo labai tvirta - bandė mums visiems padėti - ta prasme, vedė save kaip tikra tikinčioji... Aš niekada nepamiršiu, kai grįžusi po pusmečio karceryje (vienutėje) ir lagerio kalėjime visiškai nualinta, beveik kasdien turėdavau širdies priepuolius, Bieliauskienė atiduodavo dalį savo gliukozės (jos duodavo po truputį). Taip vėl mane iš tiesų pastatė ant kojų".

"Jadvyga taip pat buvo karceryje", - pasakojo Ratushinską, - ir man buvo labai skaudu matyti, kaip moterį mano motinos amžiaus... talpina į karcerį, nurengtą, kaip ir mus, maitina kas antrą dieną, laiko saltyje. Mes su Tatjana Osipova kreipėmės į KGB ..., sakydamos, jeigu norite ką kankinti, tai jos vietoje sodinkite į karcerį mus, leiskite ją į lagerį, mes pasiruosuosime už ją atsėdėti. Be abejo, jie su tuo nesutiko", - baigė Ratushinską.

Be Ratushinskąs, dalyviams kalbėjo kongresmanas Frank WOLF iš Virginijos, sen. Pete WILSON iš Kalifornijos, Institute on Religion and Democracy pirmininkas Kent HILL iš Washingtono, Slavic Gospel Association vedėjas Peter DEYNEKA iš Indianos, aiškino apie petiečių vaju įkalintiesiems, o Religinės šalpos reikalų vedėjo pavaduotoja Gintė DAMUŠYTĖ iš New Yorko, apie kalinių globos programą (Adopt a Prisoner Campaign), kur stengiamasi išvystyti platesnį laisvų rašymo vaju įvairių tikėjimų sąžinės kalinams.

Demonstrantai turėjo apie 100 padidintų sąžinės kalinių nuotraukų, jų tarpe Balio GAJAUSKO, Viktoro PETKAUS, Voldevaro KAROLIŪNO, Povilo PEČELIŪNO ir kitų buvo prisegta skirtingo kalinio biografija su adresu.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

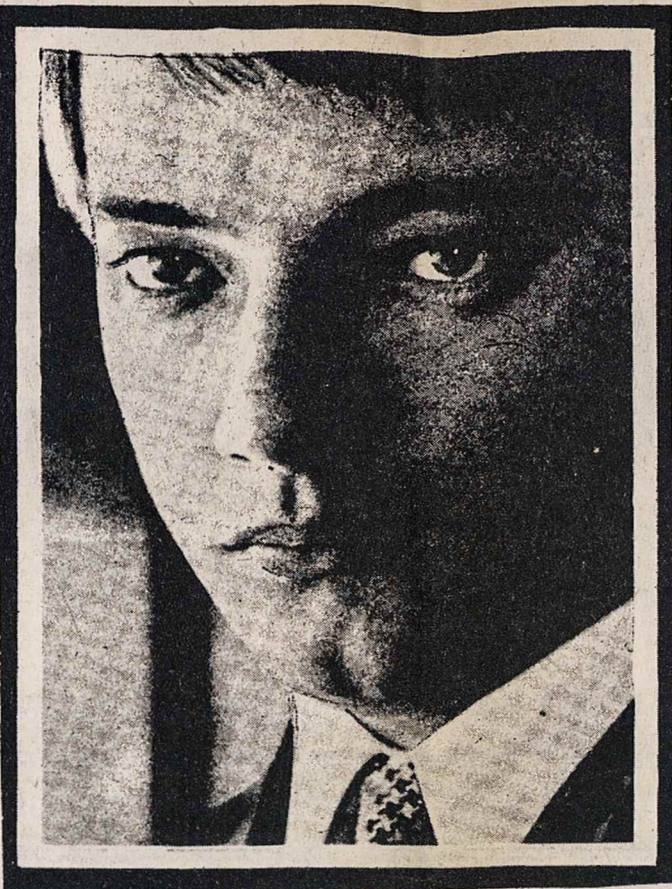
LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PRIEŠ 15 METŲ GEGUŽĖS MĖNESĮ...

ROMAS KALANTA

ANTANAS KALINAUSKAS

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS:

PETKAUS LITERATŪRINIS DARBAS KONFISKUOTAS LAGERIJE

Kaip Lietuvos Informacijos Centras praneša, dar vienas iš Viktoro PETKAUS raštų buvo konfiskuotas Permės 36-1 lageryje, kur jis atlieka 15 metų bausmę. Lageryje konfiskavo pasaulinės literatūros enciklopediją, kurią Petkus rašė su administracijos žinia.

Keli šaltiniai teigia, kad Petkus buvo jau surinkęs 33 tomams medžiagos, po 100 puslapių, apimančių 45,000 rašytojų biografijas.

Lietuvių Informacijos Centrai kontaktavus Petkaus karcerio draugą Natan SHARANSKY Izraelyje, paaiškėjo, kad Petkus pradėjo šį darbą rašyti Chistopolio kalėjime, kur jiedu kartu sėdėjo.

"Aš neturiu jokios abejonės, kad Petkus pajėgė tokio masto darbą parašyti", - sakė Sharanskis Lietuvos Informacijos Centrai. "Per tuos 16 mėnesių, kai mes kartu sėdėjome, jis pripildė 3-4 storus sąsiuvinius... Kai aš jo paklausiau, kodėl jis šį darbą rašo, jis man atsakė, kad tuo metu dar neegzistavo tokios apimties literatūrinė enciklopedija Lietuvoje, ir, kad jam tas darbas suteikė daug malonumo".

Bet Sharanskis pabrėžė, kad Petkus buvo priverstas viską rašyti rusų kalba, kad rusiškai kalbantys sargai galėtų tekstus patikrinti. Jei turinys jiems buvo priimtinas, medžiaga buvo sugrąžinta autoriui.

Petkus tyrinėjimams naudojo biblioteką bei savo surinktomis knygomis. Kaliniai gali gauti ribotą skaičių knygų bei prenumeratų, - aiškino Sharanskis, kurios paskui dažniausiai yra laikomos sandėlyje. Kaliniai dalijasi savo literatūra, kuri keliauja iš rankos į ranką.

Tuo tarpu neabejotina, kad kiti jam stengėsi padėti, nes Petkaus žmoniškumą pamėgo visos lageris. Lietuvos Informacijos Centro žiniomis, Petkus atsisakydines sėklų, apšodino visas palanges gėlėmis, o iš sutaupytų bulvių kepes visiems kaliniams ir prižiūrėtojams kugelių.

Petkus rašė vakarais, po sunkaus lagerio darbo. Bijomasi, kad Petkaus darbas bus sunaikintas, ar perduotas Mokslo Akademijai, nepripažinus autoriaus ar jo teisių. Todėl iš Lietuvos apeliuojama, kad iš Vakarų būtų daromas spaudimas, ypač lagerio administracijai, grąžinti šį darbą autoriui.

Petkaus artimieji bijo, kad šis jo darbas gali būti sudegintas, panašiai, kaip buvo padaryta su jo studija "Krikščionybė ir judaizmas". Šią studiją, kaip Sharanskis mano, inspiravo jų dviejų pokalbiai šia tema kalėjime. Studija prieš du metus buvo sudeginta. Studijos kopija, kuri buvo pasiųsta į Lietuvą, "dingo" pašte, tikriausiai sulaukta pašto cenzorių.

Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas Viktoras Petkus, 57 metų amžiaus, yra iš viso jau atkalėjęs 16 metų sovietų kalėjimuose ir lageryuose už Žmogaus Teisių veiklą ir katalikišką akciją. Petkų turėtų š.m. rugpjūčio mėn. pervežti į tremtį. Jo ši trečioji bausmė, kuri prasidėjo 1977 m., baigiasi 1992 rugpjūčio mėn.

Paskutinėmis žiniomis, Petkus mano, kad jo veido vėžio ir sugedusių dantų staigus pagijimas yra stebuklas, nes jis meldėsi į Aušros Vartų Mariją. Siuntiniai Petkui, deja, pastaruoju metu sugrižo.

Lietuvių Informacijos Centras jau užaliarmavo tarptautinį rašytojų PEN klubą bei eilę Žmogaus Teisių organizacijų apie Petkaus darbo konfiskavimą.

Visuomenė yra raginama rašyti mandagius protesto laiškus lagerio administratoriui šiuo adresu: Captain Dalmatov, 618263 Permskaya obl., Chusovskoi rajon, pos. Kuchino, uchr. VS-389 36-1.

Mūsų studijuojantis jaunimas, iš kurio nereikalaujama jokių sunkių aukų, pagerbiant mokslo vyrą kalinį PETKŲ, turėtų nedelsiant tuojau pat prisidėti prie laiško rašymo ir apeliuoti į veikalo naudingumą, minimo kapito kultūringumą. Kodėl ne? Gal jis toks yra, arba norėtų būti. Nebandžius, nieko nelaimėsime.

LATVIJOJE ATSIKIRDO NAUJA HELSINKIO GRUPĖ

Vakarų pasiekė žinia, kad Helsinkio Akto priežiūros grupė "Helsinki '86" įsteigta Latvijoje.

Laisvų Latvių Pasaulyje Federacija pranešė, kad gavo iš šios grupės 5 dokumentus. "Helsinki'86" pareiškime rašoma: "Mūsų principas - užstoti kelią melui ir terorui...Visoms tautoms turi būti garantuojama laisvė apsispręsti. Sekti, ar laikomasi Helsinkio Akto dokumentuose pasirašytų nutarimų".

Trys tų dokumentų yra 1986 m. data, kiti be datos. Vienas iš pasirašiusių, Linards Grantins iš Liepojos buvo suimtas. Kuo apkaltintas, nežinoma.

UGNIES ir GYVYBĖS AUKA Už Lietuvos laisvę prieš 15 metų sudėjo 19 m. Aukštesniosios Mokyklos jaunuolis ROMAS KALANTA, susideginęs Kaune, gegužės 14 d. Teatro sodelyje. Mirė vėliau ligoninėje.

Jo auka parodė okupantams ir visam pasauliui, kad laisvės idealas yra nemirtingas ir būtinas.

Šis pirmasis Romo Kalantos atvaizdas anuo metu buvo atspausdintas ir New York'o žurnale "Time" po šios skaudžios, ir reikšmingos tragedijos.

Tada sužinojome, kad šis desperatiškas žygis sukėlė jaunimo demonstracijas, kuriose buvo kartojamas Kalantos šūkis: "Lais-

vės Lietuvai". Demonstracijos truko dvi dienas ir turėjo būti malšinamos policijos ir kariuomenės dalinių.

"Time" rašė, kad jaunuoliai daugelį langus krautuvių, kur buvo pardavinėjama komunistinė literatūra ir akmenimis bei plytomis daužė namus, kur buvo įsitaisiusi vyriausioji vietos komunistų partijos būstinė. Tada, po daugelio metų, pasigirdo viešai giedamas nepriklausomos Lietuvos Himnas.

Prie jaunimo prisidėjo ir kaikiurių fabriku drąsesni darbininkai, paskelbę sėdėjimo streiką.

Europoje ši drama buvo aprašyta Paryžiaus

ŠNIOKŠČIA SRAUNIOS UPĖS

Šniokščia sraunios upės, ašarom patvine,
Kur ištryško kraujas, stiebiasi rugys...
Motiną išvežęs, tėvą nukankinęs,
Nesiliauja siautęs Kremliaus kraugerys.

Žemę tvindo kraujas, laisto margą žiedą
Ir žemyn nubėga stiebelių žaliu...
Motinai per veidą ašara nurieda:
Kovoje neteko ji vaikų kelių...

Tave spjaudo, spardo, gatvėse paguldo,
Tave uoliai slepia priemiesčio griovy...
Vytureliui giesmę rytmetinę čiulbant,
Dar lašelio kraujo ieško jie Tavy...

Kauburėliai žemių ir mediniai kryžiai
Tau nuburstė kūną, Lietuva mana.
Bet gyvent ar žūti sūnūs pasiryžo,
Kraujo, siaubo, smurto Tau, šalie, gana.

Nedejuok, Tėvyne, neparodyk skundo:
Amžiais vargus, kentus - vieną kart gana.
Grioviuose, bruzgynuos karžygiai vėl bunda:
Iš kupstelių kyla Rytmečio Diena.

Plauks iš rūko kryžiai tėviškės eglynuos,
Rasoje paskendę mėlynai šilai...
Bus sunku tikėti, Lietuva Tėvyne,
Kad iš kraujo jūros Tu gyvent kilai.

Susiburs į gretą sūnūs nuo Kybartų,
Juoksis šviesiaplaukis Priedišlio sūnus...
Kas, kad juoda žemė pridengė juos kartą,
Dirbti, kurt, laimėti jie ir vėl išbus.

Žemė kraują soti kels į saulę diegą,
Uosis plačiašakis vėl išskleis lapus...
Jūs ne amžiams žuvot - jūs pailsę miegat,
Ir kiekvieną žingsnį seksit, broliai, mus.

Lietuvos kovotojų daina

NEW YORKO SIMO KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPOS LITERATŪROS KONKURSAUS PRATĖSIMAS

Susidomėjimas New Yorko Simo Kudirkos šaulių kuopos paskelbtu romano ar novelių rinkinio konkursu yra nuostabiai didelis. Yra gauta visa eilė pageidavimų, ir net su priekaištais, kad šiam konkursui duotas terminas yra per trumpas tinkamam kūriniiu paruošti.

Kuopa, atsižvelgdama į gautus pageidavimus, nutarė šio konkurso terminą prailginti iki šių metų lapkričio 1 dienos.

Šio konkurso premijos dydis - 1000 dolerių.

Dar kartą primenama, kad kūriniiu tema - laisva, patriotinė su krikščioniškos minties atspalviu. Knygos dydis - nemažiau 200 puslapių rankraštis, parašytas rašomąja mašinėle, dvigubu tarpu tarp eilučių ir tik vienoje puslapi pusėje. Rankraštis pasirašomas slapyvardžiu. Tikroji autoriaus pavardė ir adresas turi būti atskiram užkljuotam voke, ant kurio užrašomas autoriaus slapyvardis.

Premijuotas kūrinys lieka kuopos nuosavybė su teise išleisti jį atskira knyga kuopos vardu.

Rankraščiai siunčiami šiuo adresu: Kęstutis K. Miklas 71 Farmers Ave., Plainview, N.Y. 11803.

Šioje nuotraukoje A.Kalinauskas yra 14 m. amžiaus. Vėlesnes nuotraukos nera.

Žurnalistas Algirdas Gustaitis apgailestauja ir primena "Laisvosios Lietuvos" š.m.7 nr.straipsnyje, kad mes nepakankamai stengiamės surinkti papildomų žinių ir nuotraukų apie tuos du mūsų istorijon įėjusius tragiškus herojus.

siųstumėme po porą gerų lankstinukų apie Lietuvą (o tokių turime kad ir PLB įstaigoje, gerai paruoštų, papildytų žiniomis ir vaizdais).

Kita ugnies ir gyvybės auka vyko prieš 9 metus, rugpjūčio mėnesį, kuomet ANTANAS KALINAUSKAS, taip pat 19-kos metų rusų paimtas į kariuomenę ir išsiųstas Latvijon atlikti prievolę, negalėjo sutikti su verčiama duoti priesaika. Protesto ženklan, neklausydamas ir savo motinos, o gal ir kitų raginimo grįžti ir ištverti, savo viršininkų ir kareivių akivaizdoje supjaustė kariškus drabužius ir apsipylęs benzinu, susidegino. Mirė už paros.

Su giliu liūdesiu prisimename šias sukaštis. Įvairios aukos už teisybę, už Žmogaus Teises sudedamos masės žmonių kasmet, kas dieną, kas valandą...

Bet ugnies ir gyvybės aukos dviejų mums žinomų jaunuolių teatsispindi pavergtų akyse neištrinamu kaltinimu.

APIE ČERNOBYLIO PASEKMES

* UKRAINOJE bus statoma 600 lovų speciali ligoninė nukentėjusiems nuo Černobylio radiacijos. Ukrainos sveikatos ministeris Anatolij Romanenko savo duotame pasikalbėjime laikraščiaiui "Trud" pareiškė, kad visi, kurie buvo paliesti Černobylio atominės jėgainės radiacijos, bus nuolat tikrinami ir smulkios informacijos apie juos bus laikomos specialiaame archyve.

* 27 komunistų partijos nariai buvo išmesti iš partijos, pagal "Pravdos" pranešimą, už "bailumą ir paniką", įvykus nelaimėi Černobylio jėgainėje. Daugiau pajieškojus, atsirastų didelis sąrašas "nusišpjaudėlių", kurie, prieš statant šią jėgainę, nesiklausė specialistų įspėjimų, patarimų, o gal ir projekto atmetimų (kaip kad buvo daroma Ignalinos atveju), o tik norėjo girtis "pažangumu" ir "dingumu".

* Mokslininkas Andrej Sacharov'as, Nobelio premijos laureatas, savo pasikalbėjime su prancūzų žinių agentūra AFP patvirtino savo nuomonę, kad atominės jėgainės Černobylio tipo yra "labai nepatikimos". Jis palaikąs atominės energijos naudojimo išvystymą, bet manąs, kad pirma reikia išspręsti saugumo problemas. (Galetume pridėti, ir atliekų saugaus atsikratymo klausimą.Red.).

* Sovietų periodiniame leidinyje "Argumenty i fakty" Nr.37 (Argumentai ir faktai) yra atspausdintas skundas 4-rių moterų, gyvenančių pietų Baltgudijoje. Viena jų, dirbusi Pionierių stovykloje 27 km. nuo Černobylio, kritikavo vyriausybę už tai, kad neišgabeno tuojau pat vaikų iš tos vietovės, neatliko radiacijos patikrinimų su jais ir nepainformavo apie galimą radiacijos pavojų. Stovykla vyko 30 km.pavojaus zonoje.

Kita moteris skundėsi, kad vietinio partijos komiteto nariai, nelaimėi ištikus, savo vaikus tuojau išgabeno, bet neparodė tokio rūpesčio kitų vaikais.

* Prypiat miesto, kuris randasi netoli Černobylio, žemės sluoksnis buvo nuimtas ir, anot "Pravdos", pašalinta 2.500 sunkvežimių kitokios apnuodytos medžiagos nuo radiacijos paliestų vietų. Toks valymas žymiai sumažino radiacijos kiekį mieste.

Rašoma, kad čia yra įrengta speciali skalbykla išvalyti dekontaminacijos darbininkų rūbams.

* M.Gorbačiov'as pasisakė Norvegijos ministeriui pirmininkui Gro Harlem Bruntland'ui, kad Černobylio nelaimė kainuos sovietams daug daugiau, negu pradžioje manyta.

Anksčiau oficialus sovietų pranešimas skelbė, kad turėsią kainuoti 2 bilijonus rublių.

(Iš "Smolowsky" VIIIlt., Nr.33. 1987 m.pavasaris)

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA :

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos - lietuviųbei išsivijoje!"

DALYVAUKIME MOKYTOJŲ, TĖVŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖJE

Baigiasi 1986-87 mokslo metai, artėja vasaros atsotogų ir mokiniams ir mokytojams. Ne vienas pasieksime Europą, dalyvausime Lietuvos Krikščionybės minėjime. Pakeliausime, pavargšime, bet ir patirsime naujų išpūdžių atsigausime dvasia.

Mokytojų, tėvams ir jaunimui jau dvidešimt pirmi metai yra trumpesnių ir pigesnių kelionių - į Dainavą, į studijų savaitę. Dainava - vieta graži, rami, uždara, toli nuo didmiesčių triukšmo, lengvai pasiekiamas Amerikos vidurio vakarams, rytiniam pakraščiu, Kanadai, kiek toliau JAV vakariniam pakraščiu, bet vistiek arčiau negu Havajai ar Europa. Ir, kaip pamatysime vėliau, žymiai pigiau.

Studijų savaitė turi tris pagrindinius tikslus. Pirmasis - studijinis: išgirsti ką nors nauja, pasidalinti mintimis ir patyrimu lituanistinio švietimo darbe. Antras - susipažinti ir pabendrauti su Amerikos ir Kanados lituanistinių mokyklų mokytojais. Trečias - papoilsiauti savoje, vienus interesus turinčioje mokytojų šeimoje.

Studijų savaitėje paprastai būna 18 paskaitų, tik po tris į dieną. Temos labai įvairios, todėl kiekvienas randa ką nors idomaus ir sau panaudotino bei pritaikantino. Šiais metais bus paskaitų apie Lietuvos krikščionybės jubiliejų, priešmokyklinį auklėjimą, lietuviškai nemokančių mokymą, lietuvių kalbos dėstymo metodiką, literatūrą ir kt.

Šiais metais tai jau dvidešimt pirmoji studijų savaitė. Daug mokytojų jose dalyvavo, deja, dar daug yra ir tokių, kurie nepajuto, kad jų pareiga nors kartą gyvenime studijų savaitėje dalyvauti. Čia mums pavyzdys yra musulmonai, kurie bent kartą gyvenime turi aplankyti savo šventuosius miestus Meką ir Mediną... Kviečiami visi ir visi lituanistinių mokyklų mokytojai, ypač jaunesnieji, tik pradėję dirbti: jie tikrai gaus daug žinių savo pirmiesiems žingsniams lituanistinėje mokykloje sustiprinti.

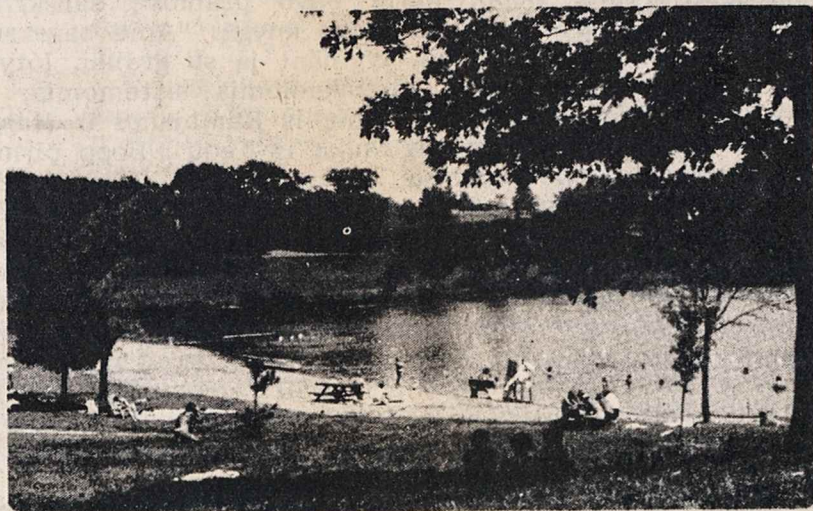
Jei LB ir atskirų mokyklų Tėvų komitetai nori, kad jų mokytojai būtų geresni, labiau susipažinę su lituanistiniais dalykais ir jų dėstymu, turi ateiti mokytojams į pagalbą. Kaip? Ogi parūpindami vieną ar kelias stipendijas, kad dalyvaujančios ar dalyvaujanti galėtų apsimokėti kelionę ir stovyklavimą. Studijų savaitės kaina yra tokia: pavieniams arba šeimos galvai - 90 dol., antrajai šeimos pusei ir jaunuoliams iki 30 metų - 60 dol., vaikams iki 13 metų - 30 dol. Iš tos kainos matyti, kokio dydžio turėtų būti stipendija: apmokėti stovyklavimą ir kelionę. Už studijų dalyvavimą prašoma mokėti ne čekiais, o grynais, nes pinigai ten pat išleidžiami maistui, įvairiems pareigūnams: šeimininkėms, virtuvės padėjėjoms ir t.t.

Kaip pavadinimas rodo, į studijų savaitę kviečiami ir tėvai, ypač jauni tėvai, turintieji mokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų. Mažiesiems priziūrėti ir juos idomiai užimti paskaitų metu yra pakviesta patyrusi mokytoja. Kviečiamas ir studentų amžiaus jaunimas. Jiems bus specialios lietuvių kalbos ir tautinių šokių pamokos.

Antras studijų savaitės tikslas - susipažinti. Susipažįstama paprastai pirmąjį vakarą, tam skirtoje vakaronėje. Ar neįdomu asmeniškai pažinti kitų miestų lituanistinių mokyklų mokytojus, vadovėlių ir pedagoginių straipsnių autorius, tokius pat kolegas, kaip ir pats esi, susirū-

Čia Studijų Savaitės dalyviai rytais pakelia, o vakarais nuleidžia vėliavas. Netoli matome kryžių ir Romo Kalantos paminklą.

Po paskaitų ežere galima maudytis ir poilsiauti. Abi nuotraukos J. Plačo.

pinusius lietuviškojo jaunimo švietimu ir auklėjimu? Susipažinęs sustiprėję, pasijunti nesąs vienas beveik beviltiškoje kovoje už lietuviybės išlaikymą.

Nuo nieko, ir net Lietuvių Fondo, kuris kasmet studijų savaitę remia, neslepame, kad trečias tikslas - patostogauti, papoilsiauti. Ar po ilgų mokslo metų mokytojai nenusipelnė poilsio? Be abejo, nusipelnė. O Dainava ne tik studijoms, bet ir poilsiui labai tinkama vieta: ežeras, paplūdimys, maudymasis vidudienį, pušynėliai, rytinės mankštos, vakariniai pasivaikščiokijimai, pokalbiai.

Šiais metais studijų savaitė bus rugpjūčio 16-23 d.d. Registruotis iš anksto pas studijų savaitės vadovą šiuo adresu: J. Masilionis, 4632 S. King Ave., Chicago, IL. 60632.

PAGYRŲ PUODAI...

L. Eimantas

Gal ir nereikėtų mums kreipti į kai kurių lenkų pagyrūniską užmačias, kai labai atsidėję ruošiamės šiemet atšvęsti Lietuvos Krikšto atnaujinimo sukaktį. Tačiau, kai ta proga lenkai ima mus niekinti ir šmeižti, reiktų atsikirsti.

Iškilusis mūsų išeivijos žurnalistas -b.kv. (Br. Kviklys) š.m.IV.21 "Draugo" dienraštyje rašo apie iš Lenkijos gautą "Przewodnik Katolicki" laikraščio ištrauką, kur labai neigiamai pasisakyta apie lietuvius. Ištrauka, girdi, yra iš 1887.I.18 d. rašinio.

Apie tuos pačius lenkų šmeižtus parašė ir "Nepriklausoma Lietuva" š.m.V.7 d., bet pažymi, kad minėtas lenkų laikraščio šmeižtas idėtas ir š.m. I.18. Kaip ten bebūtų, ar tas šmeižtas padarytas prieš šimtą metų, ar dabar, mus tai ižeidžia ir užgauna. Tuos šmeižtus lenkų laikraštyje yra padariusi Malgorzata KOSKOWSKA. Tačiau ji, aiškiai matosi, nežino ne tik Lietuvos, bet ir lenkų istorijos. Todėl, turbūt, jai lietuviai, krikštijami Jogailos ir Vytauto, buvę tikri laukiniai, o pats Vytautas, girdi, buvęs didžiausias girtuoklis, pilnas nešvankumų ir elgęsis despotiškai.

Šitiems Malgorzatos Koskowskos ir kitiems lenkų šmeižtams atremti, turbūt, pakaks pacituotų žymių lenkų pasisakymų.

Štai, Lietuva visai kitoje šviesoje: lenkų istorikas Stanisław SMOLKA (1854-1924) yra palikęs daug mokslinės istorijos veikalų. Lietuvos istorijai turi reikšmės tokios jo knygos: "1386 METAI", "KĘSTUTIS ir JOGAILA "VYTAUTAS PRIE ŽALGIRIO", "Lietuvos-Lenkijos Unija".

Tebūnie leista pacituoti lietuviškai išverstus St. Smolkos žodžius:

"... Ar turime gailėtis dėl Unijos? Tiesą sakant, jos nesigailėsime. Be šios unijos, be Lietuvos ir be Vytauto, nebūtų Žalgirio. Kiek ta Unija mums kainavo? O gi Vytauto žemės mums pilnai už tai sumokėjo. Mūsų civilizacijai tai davė naujų jėgų, be kurių nebūtumėm tapę tuo, kuo dabar esam. Tai davė mums karžygi - didvyri, kuris baisioje padėtyje išgelbėjo tautų garbę". (Žiūr. St. Smolka "Witold pod Grunwaldem, p. 55-56).

Lenkų istorikas, kronininkas Jan DŁUGOSZ, kurio tėvas dalyvavo Žalgirio mūšyje, gal mažiau garbingas Vytautą, bet istorinei tiesai nusidėti nenorėjo. Pagal jo žodžius, Vytautas buvęs žymaus proto, nepaprasto darbingumo, užgrūdintas valioje ir didelio pajėgumo. Jis taupęs laiką, kad nežūtų nė maža dalelė laiko; net ir valgydamas pietus, jis sprendęs valstybės reikalus. Valgydamas ir gerdamas jis mokėjo susivaldyti ir per visą gyvenimą tegėres tik vandenį.

Sovietai Seniai Piktnaudžia Psichiatrija

George F.Will

(Šis straipsnis buvo atspausdintas Montrealio dienraštyje "The Gazette", š.m.gegužės mėn.26 d. Apie psichiatrijos piktnaudojimą Sovietų Sąjungoje seniai žinoma. Žinome ir kaip elgiamasi su pabaltiečiais disidentais tokiose "ligoninėse". Pasaulio Psichiatrijos Sąjunga buvo atkreipusi visuomenės dėmesį į tai ir pareiškusi ne vieną protestą, ypač, kad į tokias "ligonines" buvo patalpinti garsieji profesionalai.

Šio straipsnio autoriui būtų pravartu susipažinti ir su mūsų įstaigų turima medžiaga apie psichiatrijos piktnaudojimą, nors ir gal ne tokių žymių mokslininkų, kaip išstrūkęs į Vakarus Koriagin'as ar dar taip neseniai kentėjęs Sacharov'as).

Modernių laikų politiniu paradoksu yra tai, kad du intelektualiai primityviausi režimai save laikė ar laiko mokslui tarnaujančiais. 1934 m. nacių Rudolf Hess pareiškė: "Nacionalsocializmas yra ne kas kita, kaip pritaikomoji biologija". Sovietinis režimas naudoja "mokslinį socializmą", kurio programoje psichiatrija užima specialią vietą, kaip kad gali paliudyti Anatolij Koriagin'as.

A.Koriagin'as, 48 m. psichiatras, neseniai paleistas iš sovietinio kalinių lagerio, kur jis praleido 6 metus, atvyko su šeima į Vakarus. Jis buvo pasmerktas 14 metų bausmei už įprastą kaltinimą "antisovietinę veiklą" - už atspausdinimą straipsnio apie sovietų psichiatrijos piktnaudojimą. Straipsnis pasiekė Vakarus.

Šios rūšies piktnaudojimas yra toks senas, kaip ir pats sovietų režimas. Istorikas Paul Johnson'as pastebi, kad 1919 m. Maskvos Revoliucinis Tribūnas buvo nubaudęs anti-komunistinį vadą gydymu sanatorijoje. 1930 m.slaptoji policija pastatė 400 lovų talpumo būstinę ligoninė psichiatrijos ligoninės ribose. 1940 m. žymiausias Sovietų Tyrimų Institutas kriminalinės psichologijos srityje įsteigė "politinių atvejų" departamentą.

A.Koriagin'as tvirtina, kad nuo 1977 m. psichinių "ligoninių", kuriose laikomi uždaryti disidentai kartu su kriminaliniais psichopatais, padaugėjo nuo 11-kos iki 16-kos. Ir Gorbachio'vo "glasnost" neįtraukė į savo programą nė vieno disidentų paleidimo iš tokios psichiatrijos "ligoninės".

1939 m. Nacių-Sovietų paktas tikrumoje reiškė giminingo galvojimo jungtį. Neal Ascherson'as savo straipsnyje, atspausdintame "New York Review of Books" tvirtina, kad vokiečių gydytojai buvo apstulbinti, kai pamatė, jog Hitleriui įsakius, medicina privalėjo būti "pagrindiniu Naujosios Tvarkos intelektualinio resursu". Gydytojai praktikavo "biologinį kareiviavimą", tobulindami rasę, netikusius nužudant arba naudojant "bandymams", kad pagerintų viešpatuojančią rasę.

Ir Sovietų Sąjungoje psichiatrija- ne toks tikslus mokslas, kaip biologija- buvo užverbuota režimo. Po to kai dr.Sigmund Freud'as paskelbė pasą-

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba. Iš kairės: Ginta Palubinskaitė, Danutė Mažeikaitė, Tadas Dabšys, Rita Bureikaitė, Gintaras Grušas (pirmininkas), Regina Polikaitienė, Vytenis Vilkas, sėdi Linas Polikaitis.

JAUNIMAS RUOŠIASI AUSTRALIJOJON

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga ruošiasi į JAUNIMO KONGRESĄ Australijoje. Įvairiais būdais keliamos lėšos įvykdyti tokiai kelionei.

XVI-TOJI PASAULIO SKAUTŲ JAMBORĖ vyks šių metų pabaigoje- GRUODŽIO 30-1988 m. SAUSIO 10 d. Australijoje, Catarakto Skautų Parke, N.S.W. Tos didelės stovyklos šūkis- "Bringing the World Toget-

monės įtakos svarbą, buvo "moksliškai" abejojama dėl protavimo svarbos individo gyvenime. Freud'as- pusiau materialistas- tikėjo kūnu ir "šamone", kaip pasyvia dvasia toje kūno mašinoje. Jis nurodė, kad civilizacija yra nelaimė, nes neurozės kyla iš individo neprisitaikymo prie nelanksios modernios visuomenės realybės.

Bet marksistai tiki, kad viskas pasiduos jų "moksliui" sutvirtintam prievarta. Jie save išivaizduoja esančius tokiais tobulais visuomenių architektais, kad negali dėl to kilti jokio nepasitenkinimo ar nepritrimo.

Psichiatrija su savo vis besiplečiančiu vaistų arsenalu gali būti piktnaudjojama kaip brutalus kontrolės instrumentas.

Sovietų prielaida, kad tikrai psichologiškai nepajėgūs (neišsivystę) nemėgsta jų vadinamo socializmo, pateisina režimą, kuris įtraukia psichiatriją politiniams tikslams.

Vakaruose neurologiniai atradimai ir farmakologijos pažanga patvirtina materialistinės tezės dalį: psichinė liga dažnai išsivysto dėl biologinių priežasčių- smegenų cheminio proceso.

Tai nei patvirtina, nei palaiko sovietų prielaidų, kad sovietų piliečių protinės ligos turi būti tik biologinės kilmės, nes jų visuomenė yra per daug pažangi, kad galėtų būti konfliktų ar kentėjimų priežastimi homo sovieticus- naujam sovietų žmogui, pagamintam komunistui.

Vis dėlto, kas dabar yra žinoma apie protinių ligų biologines priežastis, yra bauginančiai naudinga totalitariniams režimams, kurie įsitikinę, kad žmogaus prigimtis ir visuomenė gali būti manipuluojama prie-

Australijoje 1986.VI. PLJ Kongreso ruošos komitetas. Tadas Dabšys, H. Antanaitis komiteto pirm., II eilė: R. Makarevičiūtė, J. Šliogeris, D. Sadauskaitė, J. Masanauskas, A. Butkutė, B. Prašmutaitė, B. Karazijienė.

ther" - "Sujungti Pasaulį Kartu".

Skautų Parkas randasi apie 70 mylių į pietus nuo Sydnejaus miesto, netoli Catarakto užtvankos.

XV-toji Jamborė vyko 1983 m. Kanadoje, Albertos provincijoje, Kananaskis vietovėje.

Kiekvienoje Pasaulio Skautų Jamborėje Lietuva buvo neoficialiai atstovaujama. Ir šiemet tikimasi susilaukti lietuvių atstovų, kurio vienetas yra užregistruotas pas amerikiečius.

varta pritaikant ši ar kitoki mokslą.

Techniškai kalbant (sovietai labai mėgsta kalbėti techniškai), Sovietų Sąjunga praėjus 70-čiai metų po Revoliucijos randasi dar vis Garbingame Perėjimo Laiko tarpėje. Perėjimas į tikrąjį komunizmą dar vis nepaibaigęs, nes dar nenunykę režimas. Bet sovietų visuomenė yra priartėjusi prie mokslinio tobulumo, tvirtinančio, kad protiniai-psichiniai sutrikimai, įskaitant ir nepraėinančią nepasitenkinimą režimu, privalo būti biologinės kilmės, tad gydomi vaistais, bent teoretiškai, jeigu ne praktiškai.

Nuolatinis klausimas apie sovietinį režimą yra šis: ar tikrai tebetikima savo beprasme ideologija ir ar veikiama pagal ją?

Susumavus, atrodo, kad režimo galvosena yra savotiškas lydinys ciniškumo ir nuoširdumo. A.Koriagin'as pabrėžia cinizmą ir cituoja reikšmingas nuotrupas apie disidentų uždarymą į psichiatrijos ligonines. Ten, tikrai sergantieji yra laikomi kol pasveiksta. Disidentai pagal nustatytą bausmės laiką.

Režimas taip pat taiko įvairius standartus apibūdinant nepriimtinius elgesius. Kuomet Koriagin'o 9 metų amžiaus sūnus buvo sunkiai sumuštas gatvėje (kaip visi šios šeimos nariai įvairiomis progomis gatvėje), teismas nusprendė, kad jų sumušimas buvęs "natūrali" išraiška visuomenės jausmų prieš anti-sovietinius nusistatčiusią šeimą.

Tokiais atvejais pasirodo sovietų visuomenės spontaniškumas.

(Washington Post Writers Group. Vertė E.K.)

KULTURINIS PUSLAPIS

LIETUVIŠKOJO UGDYMO ŽURNALAS MOKYKLAI IR ŠEIMAI

Nr. 37.1987 m. gegužės mėn. 24 psl. Išeina 4 kartus per metus. Prenumeratos kaina \$5,- atskiras numeris - \$1,50. Leidžia JAV LB ŠVIETIMO TARYBA Chicagoje, JAV-se.

Šiame numeryje randame šiuos straipsnius: Juozas Masilionis: ŠVIETIMO TARYBOS VEIKLA; LIETUVIŲ KALBOS PROGRAMA: 1-8 skyriaus ir Baigiamosios Pastabos. AUKLĖJAMIEJI PAVYZDŽIAI: aprašomos 9-ios situacijos ir pavyzdžiai, kaip išspręsti pozityviai vaikų-tėvų konfliktus. LIETUVIŲ KALBOS REIKSMĖ. TAUTINIO AUKLĖJIMO UŽDAVINIAI. Kun.J.Saulaitis, S.J.: MINČIŲ KRAITELĖ. ŽODŽIŲ ŽAIDIMAS atgaivai. Juozas Masilionis: DALYVAUKIMĖ MOKYTOJŲ, TĖVŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖJE. (Žiūr."NL" 3 psl.). Smulkios žinios. Nuotraukos.

Naudingas žurnalėlis mokytojams ir jauniems tėvams, ar lituanistinį darbą dirbantiems. b.

Iš
ŠVIETIMO GAIRĖS, Nr. 37,

LIETUVIŲ KALBOS REIKSMĖ

Indijos laisvės kovotojas Jawaharlal Nehru yra parašęs didelę knygą apie indų tautos praeitį, kultūrą ir kalbą - sanskritą. Čia jis pažymėjo, kad artimiausia sanskritui Europoje yra lietuvių kalba. Nuo šio Nehru veikalo pasirodymo prasidėjo viena svarbiausių kalbos mokslo sākų - lyginamoji kalbotyra. Nuo tada prasidėjo ir lietuvių kalbos tyrinėjimas. Dar valandėlei grįžkime į Indiją.

Senovės indų legenda pasakoja, kaip iš pirmojo pasaulio žmogaus atsirado kiti įvairių luomų ir profesijų žmonės. Iš kojų buvo sukurti vergai, iš šonkaulių - ūkininkai, amatininkai, pirkliai, iš rankų - kariai, o iš burnos - išminčiai brahmanai. Jų pareiga buvo studijuoti šventąsias knygas. Kiekvienas knygų žodis turėjo būti teisingai ištariamas ir suprantamas, todėl reikėjo išgilinti ir kalbos reikšminius. Brahmanai tiems darbams turėjo daug laiko, nes kitais verslais jiems nebuvo galima verstis. Jie buvo gerbiami lyg dievai. Jie skaitė knygas, filosofavo, aiški-

no žodžių reikšmes, tyrinėjo garsus. Per ilgą laiką Indijoje atsirado kalbotyros veikalai, kurie savo tikslumu ir logika daugiau kaip dviem tūkstančiais metų pralenkė europiečių gramatikas. Indijoje buvo sukurti nuostabūs grožinės literatūros kūriniai: Mahabharatos, Pančatantrės, Kalidaso dramos ir daug kitų. Europiečiai nieko nežinojo apie Paninio 3996 eiliuotų taisykių gramatiką.

Septynioliktojo šimtmečio viduryje į Indiją pradeda važiuoti pirkliai, misijonieriai ir įvairūs kolonistai. Jie pradeda domėtis indų kultūra, pramoksta šios šalies kalbų. Europa išgirsta daugiau apie šį nuostabų kraštą. Anglų valdžia paskiria William Johnson Kalkutos aukščiausiojo teismo teisėju. Jis susidraugauja su brahmanais ir gerai išmoka sanskritiškai. Jis pradėjo galvoti, kad visos kalbos turėjo kilti iš vieno šaltinio. Taigi, jis suformulavo mintį apie indoeuropiečių kalbų giminystę, bendrą jų kilmės šaltinį. Jau nedaug trūko iki lyginamosios kalbotyros atsiradimo. Johnson 1794 m. miršta, ir tuos žingsnius jau žengia kiti.

Toliau šį darbą tęsia vokiečių kalbininkai Friedrich Schloegel, Franz Bopp, kurie buvo pramokę sanskrito. Bopp išleidžia labai ilgą antraštę knygą: "Apie sanskrito kalbos asmenavimo sistemą, lyginant ją su graikų, lotynų persų ir germanų kalbų atitinkamomis sistemomis, su epizodais tikslų metriškų vertimų iš Ramajanos ir Mahabharatos originalų ir keletu ištraukų iš Vedų". Bopp pirmasis pavartojo indoeuropiečių kalbos terminą. Čia jis dar neprisimena lietuvių kalbos. Tačiau 1823 m. liepos mėn. 16 d. laiške vienam savo mokytojui Bopp rašo, kad šių metų vasarą akademijoje skaitęs pranešimą, kuriame sanskritą jau lyginęs ir su lietuvių, latvių, prūsų ir slavų kalbomis. 1833 - 1852 metais Bopp išleido trijų tomų "Lyginamąją sanskrito, Avestos, armėnų, graikų, lietuvių, senosios slavų, gotų ir vokiečių kalbų gramatiką". Taigi, lietuvių kalba pradeda rodytis tarptautinėje arenoje. Pirmieji žingsniai buvo nedrąsūs, nes kalbininkai mažai turėjo žinių apie lietuvių kalbą.

Vėliau danas Rasmus - Christian Rask atrado lyginamąją - istorinį metodą. Rask'o didelis nuopelnas yra tas, kad jis visur pabrėždavo, kad nustatant kalbų giminumą, negalima per daug remtis žodžių panašumu; mat, žodžius vienai kalbai lengva iš kitos pasiskolinti, visai kitas dalykas žodžių galūnės, o jos neskolinamos. Bopp nebuvo Indijoje, bet gerai mokėjo sanskritą. Rask buvo Indijoje, bet sanskrito mažai mokėjo. Bopp panaudojo labai turtingą indų kalbų medžiagą, Rask tą medžiagą mokslininkai apdirbo. Rask rašė daniskai, t.y. mažos tautos kalba. Jeigu būtų rašęs vokiškai, jo veikalai būtų labiau paplitę. Rask rašė ir apie lietuvių kalbą. Jis atmetė tuo metu paplitusią nuomonę, kad lietuvių kalba esanti gotų, slavų ir suomių kalbų mišinys. Jis pabrėžė lietuvių kalbos savitumą.

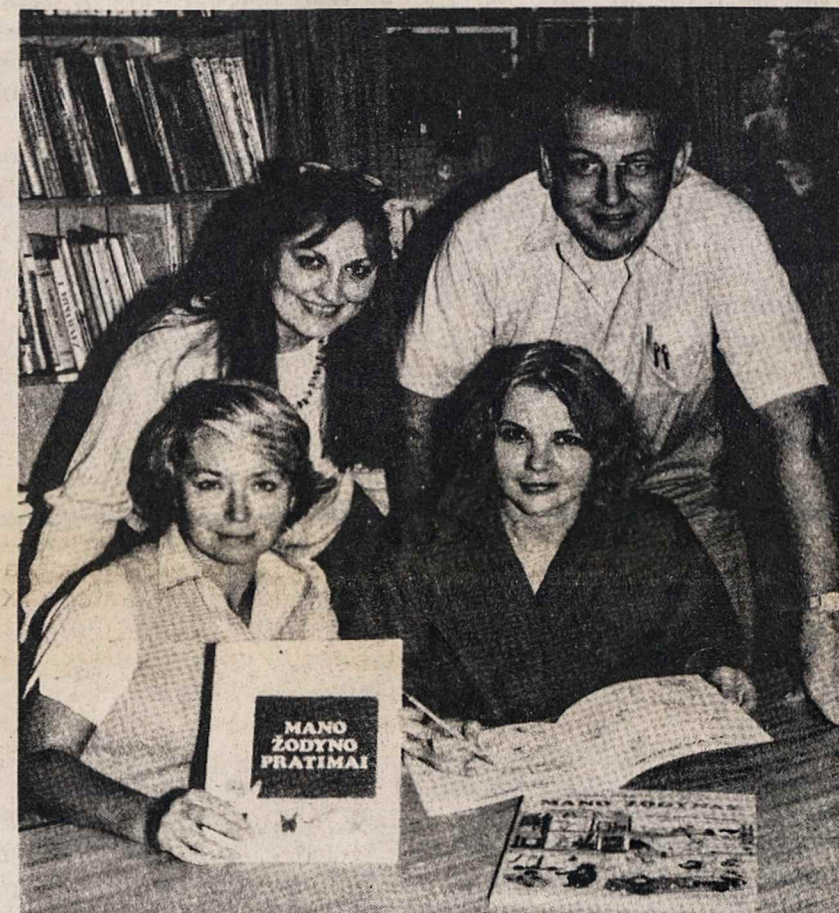
Be šių paminėtų kalbininkų, indoeuropiečių prokalbę tyrinėjo rusas Aleksandras Vostokov'as, vokiečiai: Delbriuk, August Friedrich Pott, Jacob-Ludwig Grimm ir kiti. Grimm žinomas kaip pasakų autorius (Pelenė, Raudonkepuraite ir kt.), bet jis yra ir mokslininkas. Parašė

Montrealio Šeštadieninės Mokyklos abiturientai. Priekyje: A. Valkauskas, V. Išganaitytė, A. Mc Vicker ir R. Otto Jr. Už jų: Mokyklos vedėja J. Adamonytė ir klasės auklėtojas A. Valevičius. Nuotrauka R. Otto.

pačią vokiečių kalbos gramatiką, su broliu parašė didįjį vokiečių kalbos žodyną. Jis labai šiltai atsiliepė apie lietuvių kalbą. Lietuvių kalbą palygino su kilniu, gausiai gamtos apdovanotu augalu, bet augančiu blogoje žemėje ir nustelbtu kitų stipresnių kalbų literatūros šešėliu.

Kaip matote, devynioliktojo amžiaus pradžioje žmonės pradeda suprasti, kad giminingos kalbos atsirado iš kažko bendro šaltinio. Jau išmoko atskirti giminingas nuo negiminingų kalbų, atrado kalbos dėsnius, kuriais galima paaiškinti įvairius kalbų pakitimus, kad vienos kalbos reiškiniai padeda pažinti kitą kalbą. Mokslininkai nustemba išitinkę, kad gera ir patikima padėjėja, sprendžiant daugelį kalbos mokslo klausimų, yra lietuvių tautos kalba. Daugiau apie lietuvių kalbos tyrinėjimus kitą kartą. (Pagal A. Sabaliauską).

Prie Richard Scarry MANO ŽODYNO yra išleisti PRATIMAI. Čia pratimų autoriai: Ramunė Račkauskienė, Nijolė Mackevičienė, Valerija Sparkytė ir dr. Jonas Račkauskas. Dabar į spaudą atiduota nauja Nijolės Mackevičienės knyga: KALBĖK LIETUVIŠKAI.

IŠMESTINUKAS

A P Y S A K A
(tęsinys)

Dobilas

Susidraugavo Petras su Laima. Nežinia, kas būtų vėliau tarp jų įvykę, bet štai, vieną dieną vokiečiai Erika, Jeronimo daugė, ašarodama ir aikčiodama, įpuolusi pas Laimą, pasakė, kad praėjusią naktį tą būrelį lietuvių, kurių tarpe buvo Petras ir Jeronimas, skubiai išvežė. Kur išvežė - ji irgi nieko nesužinojo. Tai buvo vasario pradžioje. Keletą ašarų nusirito ir Laimos veideliu, ir pasipylė abiejų aimanos. Tada pirmą kartą Erika pasakė, kad karas tikrai pralaimėtas ir greitai čia bus labai blogai.

Laimos fabrikėlyje darbai labai sumažėjo, nes reikiamos medžiagos neva nebuvo, bet greičiausiai todėl, kad neberekėjo mokyti lakūnų, nes nebebuvo lėktuvų...

Nedarbo dienomis nuošaliose aikštelėse skambėjo komandos žodžiai. Taip buvo ruošiamas Trečiam Reichui galutinai apginti "volksšturmą". Seni ir šiaip paliegiškai rikiavosi, nesulaukdami žadėtų stebuklingų ginklų, pasiryžę savo raukšlių išvogtais veidais ir įdubusiomis krūtinėmis atmušti tuos neraliuotus jankius. Dėl raudonųjų užplūdimo kažin kaip jokios baimės šiose apylinkėse nebuvo. Pastarieji plėšikavo ir žagino moteris dar gana toli nuo čia.

Štai jau sužaliavo žolė ir atokaitose pražydo gėlės, nors dar buvo tik gera pradžią kovo mėnesio. Šeštadieniję, tik saulei patekėjus, Laima išvažiavo aplankyti Žemaitienės. Ji buvo gavusi iš jos laišką, kuriame ji dėkojo Laimai už viską, ir už gerus patarimus ir pamėnė, kad jos vyras žymiai pasikeitęs. Ypač tuo buvo patenkinta ir Laima. Važiavo su dviračiu, pasigėrėdama gražia dienele ir gerais keliais. Traukiniai jau seniai nebesilaikė jokio tvarkaraščio. Jeigu ir buvo numatytas koks sąstatas atvykstant, tai jis būdavo taip prisigrūdęs žmonių, kad dažnas tik su vidaus pagalba ar susipažinęs su akrobatika, išriogindavo ir vagonus pro langus.

Žemaitienę rado namuose. Laima labai nustebo tokio dideliu jos pasikeitimu. Jei taip būtų sutikusi kur gatvėje, tikriausiai būtų nepažinusi. Šeimoje reikalai buvo žymiai pagerėję. Jei kada ir pradingdavo vyras - tai ką gi padarysi - išgėrimas buvo jam irgi savotiškas magnetas. Bet, kurgi rasi žmogų be ydų? Pasisvečiavusi ir taip pat apdovanojusi mažąjį Vytuką, Laima tą pačią popietę išvažiavo atgal. Kaip linksma ji buvo atvažiuodama, taip grįžimo metu jos nuotaika apsiklojo tamsiais prisiminimų šešėliais. Dviračio girgždėjimas dabar jai priminė iš paskos sekantį Albertą. Skaudu, ir ašaros sumišusios su dviejų vyriškių - Alberto ir Petro - veidų atsiminimais tą puikų asfaltą pavertę į akmenimis grįstą kelią.

Grįžusi, Laima rado prie savo durų laišką. Skubiai pakelusi, delsė atplėšti. Kas čia parašė? Brolis ar Petras? Iš kurio labiau laukė žinių nebūtų galėjusi pasakyti. Galų gale, drebančiomis rankomis atplėšusi, skaitė. Tai buvo vos keli žodžiai, parašyti Petro: "Esu sveikas ir gyvas (kaip ilgai, nežinau). Ruošiu priešiui spąstus, bet daugiausiai bijome patys į juos pakliūti. Lauk mano laiško, nes, nors jau ilgas laikas praėjo, antrašto dar neturime. Nesirūpink, nes esu Vakarų pusėje. Tavo Petras".

Laima apsidžiaugė, kad Petras jos nepamiršo. Balandžio pradžioje Laimos dirbtuvė visai užsidarė. Ten dirbusios moterys, neva savanoriškai, bet tikrumoje įsakytos, su didžiulėmis kuprinėmis, ant kurių buvo pritvirtintos antklodės, išvažiavo į Vakarų pusę irgi kasti apkasų. Laima, kaip svetimšalė, o dar į vakariečių pusę, nuo tos savanoriškos tarnybos atsiliko. Jos ir dar keturių iš Rytų darbininkių sudarytoji penkiukė, valė ir tvarkė paliktas patalpas ir dalinai visą rajoną. Fabriko vadovybė prakaitavo prie "volksšturmą" apmokymo. Likusį laiką tarpą nuo ruošos, darbininkės tvarkė buvusius išsiskleidusius parašutus.

Nors Laima niekur nesiruošė išvažiuoti, bet laukdama nežinios, buvo tame fabrikėlyje susikombinavusi taip pat didelę kuprinę, nes ten jas gamino. Po gabaliuką išsinešdama, kaip kad darė ruskelės, ji namuose sujungė viską į vienetą.

Gegužės pirmomis dienomis, visai nelauktai ir netikėtai pasirodė atviri žali automobiliai, kuriuose su raudonomis beretėmis pravažiavo alijantų kareiviai. Štai tau, reiškia jau karas šioje vietoje pasibaigė. Volksšturmą komandas garsiai duodantieji vadai išgaravo kaip lietaus lašai pavasario saulėje. Krūtinės išpūtė seneliai greitai sumerkę šautuvėlius - vienį ir šruvenantį upelį, kiti, dar apsukę įteptais skudurėliais nuo lietaus, į krūmus. Ką gali žinoti? Gal kokie žadėtieji stebuklingi ginklai ir pasirodys iš nakties...Tada gi štai ir vėl stoju į gretas pergalės pasiimti.

Gegužės mėn. 10 d., per vakarines žinias, vokiečių radijo stotis labai neaiškioje- rezervuotoje formoje pranešė, kad padarytos paliaubos ir dar tyliau pridėjo žinią apie kapituliaciją. Įspėjo visus laikytis ramiai ir nepadaryti jokių išsišokimų. Kurgi šoksi, jei šaukštai jau po pietų...

Laima tai sužinojo iš savo senutės šeimnininkės, kurios du sūnūs buvo dingę be žinios Pauliaus armijoje, Rytuose. Kartu senutė išsiprašė, kad Laima, reikalui esant, ją apsaugotų nuo ne žmonėmis laikomų ir atžymėtų raidėmis "O" ir "P" atgabentų darbininkų priverstinėmis darbams, kurie ištrūkę jau tą patį vakarą pradėjo suvedinėti sąskaitas. Prie nuliūdusios šeimnininkės Laima nenorėjo rodyti savo susikaupusio džiaugsmo, todėl įpuolusi į savo kambarį, kaip pakvaišusi, šokinėjo. Po tokio džiaugsmo antplūdžio, atsirado staigus atoslūgis su nežinomos ateities mintimis. Dabar pasijuto labai vieniša. Kur brolis- nežinojo, gal nebėra jo gyvo. Petro likimas taip pat nežinomas, nežinoma ir tolimesnė ateitis. Visos mintys galų gale apsislojo prie Žemaičių šeimos ir prie sūnelio. Ji pačiuoju kampe stovinėdama kuprinę. "Turiu pirmiausiai pas juos nuvažiuoti, daugiau jų netrukdysiu, bet įvykiai tokie, kad turiu dar kartą pamatyti savo sūnų", - nusprendė ji.

Kitą rytą Laima sėdo ant dviračio ir iškeliavo. Diena buvo apsiniaukusi, bet šilta ir be vėjo. Važiavo neskubėdama. Galvoje sukosi mintys: kas darosi Lietuvoje? Jau gal visi bėgliai grįžta ar grįžo? Vaizduotėje matė tėvų sodybą ir save pareinančią, nieko nebijančią, visų sveikinamą.

Posūkyje tarp dviejų vokiečių kaimų apsimūrijusių plytomis namų, Laima staiga pastebėjo iš griovio ir vaismedžių išpuolančius tris vyrus su dideliais mediniais kuolais. Pirmasis, skubiai besitartindamas prie Laimos, vokiškai įsakė:

- Stok ir kuo greičiausiai lipk nuo dviračio! Jis mums reikalingas. Dabar mes juo važiuosime! Kitas, paskui jį eidamas, pasakė pirmajam rusiškai:

-Geras dviratis mums pasitaikė!

Laima jau buvo girdėjusi iš savo šeimnininkės, kad suvežtieji rusai ir lenkai darbininkai pradėjo plėšikavimus. Staigiai nušokusi nuo dviračio suriko iš eilės pačius svarbiausius keiksmažodžius, kurių čia neversime; tokie keiksmažodžiai randasi tik slavų tautose. Vyrukai lyg būtų per galvą kuolu gavę, sustojo. Laima tęsė toliau antpuolį:

-Ar jūs savus išvargusius žmones, sulaukusius šios tokios vilties, pradėsite užpildinėti ir plėšti? Ar jums negana visko pas jus atvežusius vokiečius?

Išreikti rusų kalba žodžiai atsimušė aštriai į užpuolikus ausis, ir pakelėse susodintus vaismedžius. Pirmasis, arčiau priešęs prie Laimos, nuleido ranką su kuolu, nevykusiai teisindamasis:

- Nesitikėjome rasti savųjų, o veltui tarnavome vokiečiams 4 metus, tai pasiimti dviratį nėra gėdos...

- Geriau aplankykite juos jų pačių namuose, labiau pagąsdinsite ir neatrodys taip barbariškai, kad štai rusai užpildinėja keliuose žmones, kaip tikri banditai! Karas pasibaigė ir jie yra sutriuškinti!

Ir Laima skubiai užlipusi ant dviračio, netrukdoma nuvažiavo. Neatsisuko nė pasižiūrėti į pasilikusius.

Po gerų pietų Laima privažiavo Žemaičių namą. Atrėmusi dviratį prie sienos, nedrąsiai pasibeldė. Niekas neatsakė. Palaukusi, stipriai pasidaužė į duris, lyg ką blogo nujausdama. Pasuko rankeną. Namai buvo užrakinti. Dar kurį laiką pastovėjusi, pripuolė prie gretimų kaimynų ir iš jų sužinojo, kad Žemaičių šeima vakar po pietų išsikraustė ir išvažiavo nežinoma kryptimi. Dar pasiteiravusi pas kelius vokiečius, gavo tuos pačius atsakymus, arba, kad apie šią šeimą nieko nežina. Laima stovėjo kurį laiką prie namo kampo ir žiūrėjo, kaip iš priešais stovinčio namo vienodai ir tiesiai kilo kamino dūmai į dangų. Karas pasibaigė; brolis dingęs, Petras tikriausiai užgriautas apkasuose ir štai sūnus, dėl kurio kaip beprotė lakstė, iškeliavo, kaip kamino dūmai. Toliau kelyje daužėsi kariški sunkvežimiai. Šviesiais išmargintais dryžiais tryško saulės spinduliai per kraštus aprikusių debesų. Laima pasilikė rymanči ant dviračio.

(II-os dalies pabaiga)

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIOJE)

Monolitiniai daugiaaukščiai gyvenamieji namai Šeškinės mikrorajone. Lietuviai stengiasi išvengti "kazerninio" tipo pastatų.

• KONCERTAMS į užsienį išvyko Lietuvos Kamerinis Orkestras, vadovaujamas prof. Sauliaus Sondeckio. Gastrolės vyko Italijoje, Šveicarijoje ir Prancūzijoje įvairiuose miestuose – Ciu riche, Bordeaux, Feraroje, Sicilijos miestuose, Milane, Genujoje, Marselyje, Lyone. Programoje įvairių tautų kompozitorių muzika. Lietuvų muzikai atstovauja M.K. Čiurlionio, F. Bajoro ir kt. kūriniai.

• Šilko Kombinato darbininkai paskyrė premiją rašytojui V. Petkevičiui už pernai parašytą knygą "Paskutinis atgailos amžius"

ŽEMAIČIŲ PLENTAS nėra iš seniausių mūsų krašto kelių. Tai bene pirmasis kelias, tiestas specialiai automobilių judėjimui. Jis buvo baigtas 1938 m. Tai buvo ne itin plati kelio juosta nuo Kauno iki Gargždų. Plentas nebuvo dengtas asfaltu, tik akmenis skalda. Vis dėl to 195,5 km. ilgio kelias buvo labai svarbus: jis sujungė Kauną su Klaipėdos uostu. Nuo 1971 m. pradėta šio plento rekonstrukcija.

Senovėje lietuvių vyrų ir moterų apavas buvo įvairus. Žemaičiai daugumoje avėjo medinėmis klumpėmis. Lietuvos šiaurėje ir rytuose avėjo vyžomis. Kojinės, naginės ir medpadžiai visur Lietuvoje buvo vartojami. XIX amžiaus antrąjį pusę kaip išieginį apavą pradėjo vartoti batukus ir ilgus batus, kurie išsivystė iš kojinių, naginių. Moterų batukų paviršius buvo išgrazintas.

TINGUSIS BERNIUKAS (Sandor J. Bako)

Berniukas nemėgo jokie darbo. Jis išmoko išsisukti iš kiekvieno uždavinio – pasislėpdavo už užuolaidų, jei motina jį šaukdavo į sodą, padėti palaistyti geles ar nušluoti takelį. Net žaisti jis nenorėjo, kaip kiti to amžiaus vaikai.

Praleisdavo dienas gulėdamas kniūpsčia ir stebėdavo kambario sienoje šėšėlius, krintančias dulkeles, kurias nuspalvindavo ištryskęs saulės spindulėlis pro langą. Jis atidžiai išsižiūrėdavo į šiuos reginius ir išiklausydavo į kiekvieną garsą savo aplinkoje: paukščių čiulbesi, mūsų zirzimą, lietaus lašus, krintančius į lango stiklą, vėjo ūžimą ir žingsnius gatvėje.

Tačiau tai būtų netiesa, jei pasakytume, kad berniukas niekuo nesidomėjo. Pasilikęs vienas kambaryje, jis užlipdavo ant kėdutės, stovindamas prie pianino, jį atidarydavo ir imdavo, viską užmiršęs, jį belsti piršteliais. Ir tuomet jo džiaugsmas būdavo beribis. Baimė spaudė jo širdelę, kada jis liesdavo klavitudą. Jam atrodė, kad žiauri bausmė turėtų sekti, atidengus šią paslaptį. Juodasis pianinas buvo vienišas, niekuomet neliečiamas. Vaikas niekuomet nėra matęs, kad kas nors iš šeimos jį paliestų. Tik tarnaitė kas rytą švelniu drobės gabaliuku nušluostydavo nuo jo veidrodinio paviršiaus dulkes. Nežiūrint baimės, berniukas išnaudojo kiekvieną progą žaisti pianinu. Jis prie jo eidavo tik pilnai išitikinęs, kad niekas jo nemato ir nematys.

Tačiau vieną kartą jį sučiupo. Jis taip buvo išsimaiginęs į žaidimą, kad neisigirdo žingsnių prieškambarėje ir nepastebėjo įėjusio. Ir kai pajuto, kad kambaryje kažkas yra, jis lyg elektros užgautas, pasoko ir pamate stovintį tėvą viduryje salono. Taip, ten buvo tėvas; didelis, vienišas.

London 438-1122
Windsor 252-3842
Calgary 287-2712
Winnipeg 233-3504
Sudbury 674-6217

AA CENTRINĖS:
Montreal 273-7544
Ottawa 523-9977
Toronto 489-3693
Hamilton 522-8392

JEIGU GERI IR GALI CERTI – TAVO REIKALAS.
JEIGU NORI MUSTOTI – MŪSŲ.

ATEIK! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENI, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS.

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

KALBĖKIME SU SAVO-VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI!

SEKMINGAS INKILŲ KONKURSAS

Kaziuko Mugės proga, davus tik 10 dienų laiką, buvo paskelbtas inkilų konkursas. Jame dalyvavo 9 meistrai su 24 inkilais. Nutarta tokią konkursą padaryti tradiciniu.

Pirmoji premija inkilų konkursui – nemokama išvyka į užsienį, o pajamos Mugės varžytynėse už inkilų skiriamos patiems inkilų meistrams.

Pirmoji premija šiemet teko Arūnui Galinauskui-kellonė ir Bulgarijui. Meistras – Verkių girininkas.

Prizas kategorijoje "pelėdoms" ir už originalumą – Šeškauskų šeimai Vilniuje – tėvui Viktorui ir sūnams Vytautui ir Mariui.

Prizas kategorijoje "žylėms" – Klemensui Lovčikui iš Šilalės, vid. mokyklos darbuotojui.

Prizas kategorijoje "varnenams" – Česlovui Lekaučiui, Vilniaus inžinieriui.

Dar paskirtos trys paskatinosios premijos.

Konkurso rengėjai rašo, kad "Tegul jaunimas perima tėvų meilę gamtai ir meistrystei".

• KAUNAS. Fotoalbumas apie Kauną, išleistas 5 kalbomis. 157 psl., 50.000 egz. Vilniuje, 1987.

• GERUMO DIENA. Emilių Liegutė. Apsakymai. 68 psl., 30.000 egz. Išleista Vilniuje, 1987.

Šas ir rūstus, kaip ir pianinas. Kurį laiką jis stovėjo sustingęs ir jautėsi lyg jo kojos būtų įaugusios į žemę. Stovėjo ir laukė pasaulio pabaigos.

Tačiau nieko baisaus nevyko. Priešingai, smagus šypsos ant tėvo lūpų, kuris praskaidrino jo rūstumą ir pasaulio akmeninį veido sustingimą. Tačiau berniukas instinktyviai spruko pro duris, bet tėvas pagavo jį bebegantį ir pasodino.

Nebijok, aš nepyktu. Nusiramink ir skambink toliau... taip, paskambink man...

Berniukas uždėjo rankas ant klaviatūros, bet nepajėgė pajudinti pirštų. Tėvas atidengė jo paslaptį ir tas suparalizavo jo pirštus. Yra juk veiksmų, kurie galimi tik vienuose. Po tolimesnių betikslų įkalbinėjimų, tėvas pyktelėjo ir pasakė "kvailys", trinkelėjo durimis ir išėjo.

Berniuką reikėjo atleisti iš mokyklos. Jis mokykloje niekad neklausydavo mokytojo. Jei jį išsaukdavo prie lentos parašyti kelias raides, berniukas negirdėdavo. Kūnu jis buvo klasėje, tačiau dvasia kažkur skraidydavo. Jis sekdamas paukščių skrydį virš bokšto, kuris buvo matomas pro klasės langą ir nekreipdavo dėmesio į tai, kas darydavosi klasėje.

- Pranas yra nenormalus, - pasakė mokyklos direktorius tėvams. - Jis netinka mokslui, tik trukdo klasės darbą.

Tėvas "nenormalų vaiką" atsiimdamas iš mokyklos pasakė:

- Gerai, aš pats jį mokysiu.

Direktorius patenkintu šypsniu palydėjo iš mokyklos išeinančius.

Keisti tie jo tėvai. Jie nori, kad jis ištisą dieną būtų prie pianino, skambintų nuo ryto iki vakaro. Jis pakluso jų norams, nors daug dalykų pasikeitė. Jis skambino ne vienas. Prie jo dabar sėdėdavo žilas senis ir tas be pertraukos jį mokė. O tas mokslas, tos keistos raidės, kurių reikia laikytis skambinant, atėmė iš jo visą džiaugsmą. Dingo visas mistiškas ir žavesys.

Pranas po kurio laiko nugalėjo kliūtis. Prisitaikė prie reikalavimų ir vėliau pamatė, kad ir pro šiuos varžtus jis gali pasireikšti. Trumpomis pertraukų valandėlėmis, jis sėdavo prie savo mažo vaikiško stalelio ir šiomis keistomis raidėmis žymėdavo jam girdimus balsus. Kartais net naktį nubudęs, jis imdavosi užrašų, ir jei jų neradavo, žymėdavo ant sienos ir tada, su šypsniu lūpose, užmigdavo.

Amžius, kuriame paprastai vaikai baigia keturis mokyklos skyrius, Pranaui vystėsi kitaip. Tokiu metu jis jau buvo žinomas garsenybė. Jis jau netinginiavo. Grojo desimtimis valandų į dieną, keliavo iš vienos vietos į kitą, į tolimiausius miestus ir tik koncertavo, koncertavo...

Jis mažai ilsėjosi, nes naktimis, kaip jis kartą sakė savo palydovui, - tyloje geriausiai pajunta muziką. Jam geriausia sekdamosi kurti gamtoje. Jis tvirtino, kad zvaigždžių virpesys diktuoja jo kūrinį taktą, medžių lapų šlamesys, upelio čiurlenimas ir žiogų čiurpimas išsukia jo tonus.

Nesulaikomai ėjo metai. Pranas, buvęs abejingas bet kokiam darbui, suaugo. Jis paliko savo tėviškę, kaip paukštis, sustiprėjęs jo sparnams, išskrido iš lizdo. Visur, kur jis sustodavo, ar tai būtų Weimar'as, Viena, Paryžius, Londonas ar Madridas - tapdavo muzikos centru. Didžiojo Maestro atvykimas pritraukdavo žymiausių

KREIVI VEIDRODŽIAI

APŠVIETĖ KGB

Maskvos parke, ant suoliuko sėdėjo senis ir sklaidė hebrajų kalbos gramatiką. Praeidamas pro šalį KGB agentas stabtelėjo, pasilenkė pro žmogaus petį, norėdamas pasižiūrėti, ką jis skaito.

- Kokia čia knyga su tokiais keistomis raidėmis? - paklausė jis.

Atsakyus, kad tai Izraelio raštas, kagebistas sakė:

- Bet tavo metų žmogus jau vargiai kada nuvažiuos į Izraelį.

- Deja, teisybė. Bet - rojuje irgi kalba hebrajiškai.

- Iš kur žinai, kad pats būsi rojuje? O gal nueisi į pragarą?

- Nebėda, - atsakė senis, - rusiškai aš jau moku.

muzikus, kompozitorius ir muzikos mylėtojus, kaip nakti šviesa pritraukia peteliškes.

Pranas priklausė tai genijų grupei, kuriems kartą užėjus ant platformos, jie tampa amžini. Jau jaunystėje jis buvo išrinktas garbės nariu, apkrautas premijomis, ordiniais ir medaliais. Savo koncertais ir kūriniais jis išgijo pasaulinę garbę, tačiau liko nepaprastai kuklus, paprastas, kaip retas tokiu gali būti. Jo nepatrakė nei garbė, nei turtai. Jis naudojo savo dvasines gėrybes ir jas atidave žmonijai, norėdamas ją praturtinti. Jis geriau jautėsi vargšo lūnelėje, negu didiko rūmuose ir norėjo geriau apristi elgetos žaizdas, negu bučiuoti princesių bei gražuolių rankas.

Kas buvo tas nežemiškasis genijus?

Savo sirdyje jis buvo ir liko tik tas berniukas, kuris mėgo gulėti kniūpsčia ir nieko neveikti, išskyrus skambinti pianinu. Klausiamas apie save, vis dažnai pasakydavo:

- Aš esu mažas, šimtmečiais skriaudžiamas ir išnaudojamas tautos sūnus - vengras.

Jo vardas buvo Franz Liszt.

Iš esperanto vertė P. Enskaitis

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15,000

MALONŲ "NL" SKAITYTOJAI,-

Prašome pasinaudoti žemiau

esančia atkarpa ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.

Adresas

Siunčiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

KANADOS LIETUVIŲ
ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS
KULTŪRINĖ POPIETĖ

Stepas V a r a n k a

(tęsinys)

Išrinktoji Tauta ir Karo
Nusikaltėliai

KLŽ surengtoje Kultūrinėje Popietėje 1987 m. balandžio mėn. 12 d. Toronto Lietuvių Namuose, trečiąją Popietės dalį atliko Kanados Lietuvių Bendruomenės p-kas adv. Algis Pacevičius, supažindindamas tautiečius su Deschėnes Komisijos Rekomendacijomis.

Čia suglaustai pateikiu minimo pranešimo turinį, kuris išryškina minimos Komisijos pasiūlymus Kanados vyriausybei.

Kanados vyriausybės teisingumo ministeris Roy Hnatyshyn š.m.kovo 12 d. paskelbė parlamente teisėjo Jules Deschėnes Komisijos paruoštą raportą apie nacių karo nusikaltėlius Kanadoje.

Nacių karo nusikaltėlių paieškų komisija Kanadoje buvo įsteigta 1985 m. Kanados teisinė sistema skiriasi nuo JAV. Čia svarbesniems reikalams nagrinėti yra skiriamos komisijos iš vieno ar kelių speciali-

listų, kurie paruošia vyriausybei rekomendacijas.

Deschėnes Komisija pirmiausiai nustatė, kad vyriausio nacių karo nusikaltėlių viršininko Simon Wiesenthal'o atstovo Kanadoje Sol Litman'o tvirtinimas, jog Josef Mengele slapstėsi Kanadoje, buvo tik fantazijos padarinys. Taip pat jo pranešimas, kad Kanadoje slapstosi apie 6.000 nacių karo nusikaltėlių buvo neteisingas.

Deschėnes Komisija iš jai žydų organizacijų pateikto sąrašo 880 įtariamųjų asmenų rado tik 29 asmenis, kuriems yra pagrindinis kelti teismines bylas. Kitiems nėra pakankamai įrodymų. Paaiškėjo, kad iš įteikto Kanadai sąrašo Komisijai 341 asmuo niekada Kanadoje net negyveno, 86 yra mirę.

Iš tų 880 įtariamųjų yra dalis, kurie tarnavo ukrainiečių "Galicia" divizione; jie nėra apkaltinti karo nusikaltėliais. Teisingumo ministeris Ray Hnatyshyn'as priminė, kad Komisija neturėjo laiko pagrindinai ištirti visų įtariamųjų kaltinimus. Tie 29, kuriems yra primetami rimti kaltinimai, žino, kad jiems bus keliamos bylos. Jiems buvo suteikta proga pasiaiškinti prieš Komisiją.

Komisijos Rekomendacijos

Deschėnes Komisija siūlė, kad Kanados teisiniai įstatymai būtų pakeisti, kad būtų galima efektingiau teisti karo nusikaltėlius. Komisija siūlė tris galimybes: a) pripažinti teismo karo nusikaltėlius ištremti į kitą kraštą; b) pakeisti kriminalinio kodekso įstatymą, kuris teistų karo nusikaltėliui būti teisiamam Kanadoje; c) atimti Kanados pilietybę ir deportuoti iš Kanados.

Komisija siūlė, kad tie teismo sprendimai būtų galutiniai. Apeliacinio teismo durys nuteistajam yra uždarytos. Tokia padėtis iš tikrųjų nėra džiuginanti. Komisija nesilė stiegti atskiros institucijos, kaip kad OSI JAV-se. Karo nusikaltėlių reikalai turėtų būti tvarkomi teisingumo ministerijos.

Teisingumo ministeris R.Hnatyshyn parlamente pareiškė, kad karo nusikaltėlių problema turi būti sprendžiama pačioje Kanadoje pagal Kanados įstatymus ir įrodymų reikalavimus. Pilietybės atėmimas ir deportacijos buvo atmetos. Teisingumo ministeris pareiškė, kad Kanada neturėtų "eksportuoti" savo pareigų į kitus kraštus.

MIRUSIOJO ATMINIMUI AUKOJO KANADOS
LIETUVIŲ FONDUI

Mirus a.a. JURGIUI DAUGINIUI, giminės, draugai ir pažįstami aukojai KLF: \$100 (USA) - A.Paulikas; \$60,- A.Laugustinai; po \$50,- Alg.Pacevičius, H.Lapas; \$40,- V.Stanaitis; \$35,- V.Bireta; po \$30,- Aldona Jankaitienė, B.V.Saulėnai; po \$25,- L.V.Adomavičiai, H.Steipaitis; po \$20,- V.Bačėnas, L.L.Balsiai, V.Butkys, A.A.Jučiai, V.Kulnys, A.Kupitis, V.B.Petraičiai, V.Skrebutėnas, J.Slivinskas, J.Stravinskas, J.B.Žekai; po \$10,- L.Einikis, W.Jankaitis, O.Yurka, M.Račys, A.Lukošienė, L.B.Romeikiai, A.Sukauskas, G.Tarvydienė, S.Underytė, I.Vadauskas; po \$5,- J.P.Ivanauskai, G.Pamataitis.

Visų aukojusiųjų vardu Kanados Lietuvių Fondas reikią nuoširdžią užuojautą mirusiojo žmonai ir visai šeimai, linkėdami stiprybės liūdesio valandose.

KLF

Vyriausybė nutarė pildyti Kanados kriminalinius įstatymus, kad teismai galėtų teisti visus karo nusikaltėlius, nežiūrint kur jie tą nusikaltimą įvykdė. Teisingumo ministeris pasisakė kritiškai dėl komunistinių kraštų įrodomosios medžiagos vertės...

Komunistų pavergtų tautų žmonės yra patenkinti Kanados vyriausybės teisingu nutarimu. Deja, yra viena įtakinga grupė žmonių, kurie norėtų, kad Kanados vyriausybė įsteigtų "kanadišką OSI".

Po adv. A.Pacevičiaus pranešimo, Popietės vadovė p. Rudaitytė pranešė, kad jeigu kas turi kokių nors klausimų, surištų su minimu pranešimu, gali juos pateikti pranešėjui.

Buvo iškeltas klausimas, ar negalima būtų patraukti teisman tuos žydus, kurie apšmeižia visą lietuvių tautą žydžudystė.

Reikėtų traukti teismo atsakomybės tuos žydų tautybės žmones, kurie rusams-komunistams okupavus Lietuvą žudė žiauriu būdu nekaltus lietuvius, tarnaudami NKVD ar vykdė masinius lietuvių trėmimus į Sibirą.

I tautiečių klausimus atsakinėjo adv. A.Pacevičius ir prof. dr.R.Vaštokas. Jie abu dalyvavo Deschėnes Komisijos pasitarimuose su kitų tautinių grupių atstovais ir pateikdavo Komisijai savo pasiūlymus. Kanadoje aktyviai reikšė teisines gynybos reikalams įsteigtos organizacijos "Canadian for Justice", "Civil Liberties Commission" ir pavergtų tautų skaitlinga grupė. Tų organizacijų ir kitų įvairių grupių veikla palenkė Kanados gyventojų nuomonę. Kanados teismai yra pajėgūs tas nacių karo nusikaltėlių problemas spręsti grynai pagal Kanados įstatymus.

Surengtoji pirmoji Kanados Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Kultūrinė Popietė buvo visapusiškai naudinga ir pamokanti, kaip lietuviai iš tikrųjų turėtų savo tautinius reikalus ginti kitautėlių tarpe. Buvo pabrėžta, kad reikia visais būdais stengtis įsiskverbti į sveitimauciu spaudą ypač angliškąją, televiziją ir radiją. Tai tikri "vieškeliai", siekiant Lietuvai laisvės ir savo teisės ginti. Reikia tikėtis, kad tai nebuvo tik pripuolama žurnalistų surengta KULTŪRINĖ POPIETĖ.

NAUJA KANADOS LIETUVIŲ
FONDO TARYBA

Metiniame KLF narių susirinkime buvo išrinkta 12 asmenų į KLF Tarybą: H.Steipaitis, A.Bersėnas, dr. A.Pacevičius, R.Bersėnaitė, inž.E.Čuplinskas, H.Lapas, P.Augaitis, V.Dargis, dr.P.Lukoševičius, dr.P.Ceponas, V.Pacevičius, P.Plepnys.

KLB TORONTO APYLINKĖS
PAVASARIO SESIJOS
TARYBOS SUSIRINKIMAS

įvyko LIETUVIŲ NAMUOSE, š.m.gegužės mėn. 20 d., 7 val.30 min.

Susirinkimui pirmininkavo adv. Joana Kuraitė-Lasienė, sekretoriavo Angelika Sungailienė. Valdybos pranešimą paruošė vicep- kas Rimas Strimaitis, patiekdamas iki šio susirinkimo dabartinės Valdybos atliktų darbų apžvalgą ir ateities projektus.

Toronto Apylinkės Valdybos narė ir VILNIAUS Pavylyono Komiteto pirmininkė Rebeka Jasienė patiekė išsamų pranešimą apie lietuvių dalyvavimą šių metų Toronte rengiamajame KARNAVALO Festivalyje. Jo VILNIAUS Pavylyono šiemet rengiamas birželio 19-27 d.d. Prisikėlimo Eparapijos patalpose.

Pavylyono tema: LIETUVISKOS VESTUVES. Kasmet rengiamas VILNIAUS Pavylyonos reikalauja daug pastangų, savanoriško darbo ir lėšų. Galintieji prisidėti prie KARAVANO tautos prašomi susisiekti su Rebeka Jasienė tel:593-7122 arba su Antanu Rašymu tel:233-7757.

Jau platinami KARAVANO pasai, kurie iki birželio 15 d. parduodami už \$8. Vėliau kainuos 10 dolerių.

Susirinkimas buvo supažindintas su Valdybos paruoštu Apylinkės rinkimų ir Valdybos sudarymo įstatų pakeitimo projektu, kuris susilaukė gyvų diskusijų. Daugelis susirinkimo dalyvių pareiškė savo mintis ir siūlė pagerinimus, praplečiant numatytą įstatų projektą.

Susirinkimas nutarė, kad Tarybos nariai paruoštų pasiūlymus raštu, kurie bus įjungti į naują įstatų projektą ir svarstomi sekančiame Tarybos susirinkime, rudens sesijoje.

Valdybos vicep- kas Rimas Strimaitis padėjo prezidentui už susirinkimo pavidimą ir susirinkimo dalyviams už patarimus Valdybai.

Susirinkimas buvo baigtas Tautos Himnu 10:30 val.

Iš 25 rinktų Tarybos narių dalyvavo 15. Organizacijos atsiuntė 10 atstovų.

V. K u l n y s

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALEJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

Lietuvių Namų
Žinios

• LIETUVIŲ NAMŲ Valdyba pakeitė įstatus, liečiančius Valdybos sąstato sudarymą. Valdybos narių skaičius pakeltas iki 12-kos asmenų, priimant buvusį Valdybos pirmininką W. Dauginį vieniems metams pilnateisiu Valdybos nariu.

Valdybos nariai paruošė įvairius pasiūlymus veiklai plėsti ir stiprinti, kurie bus svarstomi būsimuose LN Valdybos posėdžiuose.

Kor.

florida

• Balandžio mėn. 19 d. klube buvo Vėlykų pietūs, dalyvaujant 250 svečių. Pietūs pradėti visų svečių giedama "Linksma diena" ir kun. V. Zakaro malda. Toliau sekė tarpstalinės margučių muštynės, kurias laimėjo ir buvo apdovanota premija p. Smetonienė. Po pietų programą atliko vyrų vienetas, vadovaujamas muz. A. MATEIKOS.

• St. Petersburgo vaidintojų grupė "Žibintas", pakviesti Miami lietuvių klubo, balandžio mėn. 12d. jų klubo salėje suvaidino R. Spalio 2-jų veiksmų komediją "Batai". Vaidino B. Ginciauskas, Ir. Kusinskienė, A. Kusinskis, D. Mažeikienė, A. Ulbinas ir St. Vaškys; režisavo A. Ulbinas. Publikos buvo apie 160 asmenų, kurie vaidinimą priėmė labai šiltai ir vaidintojams atsidėkojo gausiais plovimais, o taip pat ir klubo vicepirmininko p. Liaugmino nuoširdžiu padėkos žodžiu. Visus žibintiečius labai nuoširdžiai globojo Miami lietuvių klubo pirmininkė Elena Jonušienė.

Šioje išvykoje kartu su žibintiečiais keliavo ir jiems daug padėjo Z. Radvila, K. Staponkus ir V. Mažeika.

BALF'O SKYRIAUS
SUSIRINKIMAS

Metinis BALF'o skyriaus susirinkimas įvyko 1987-IV-21. Lietuvių klube.

Pirm. V. Kleivienė padarė išsamų BALF'o skyriaus veiklos pranešimą. Didžiausia pareiga-pravedimas vienkartinės BALF'o rinkliavos spalio mėn. mūsų lietuvių kolonijoje. Rinkliava sėkmingai pravedė 10 rinkėjų. BALF'o paruošti pietūs lietuvių klubui praėjusių metų Motinos Dieną ir gerai suorganizuotas piknikas davė pelno.

Išsiųstos dvi naudotų drabužių siuntos į BLAFO centrą ir pasiųsta pinigais apie \$5,600.- Pirmininkė dalyvavo direktorių suvažiavime; pirm.M. Rudienės igaliota, sveikino dr. K. Bobelį jo medaliu apdovanojimo proga; dalyvavo organizacijų parengimuose ir mirusių BALF'o darbuotojų laidotuviuose.

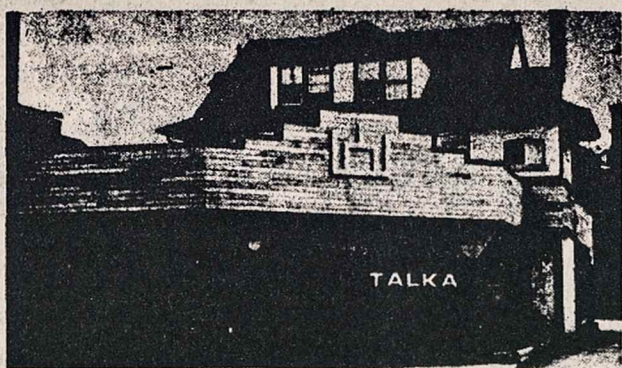
Visus metus rūpestingai dirbusi, ta pati BALF'o valdyba perrinkta ir šiems metams: V. Kleivienė, dr. A. Valienė, St. Vaškys, M. Zigaitienė ir A. Grabauskas. Revizijos komisijon išrinkti: St. Bakutis, A. Plepys ir V. Urbonas.

Pirm. Kleivienė nuoširdžiai padėjo valdybos nariams ir rinkėjams už sutartiną darbą ir visiems kolonijos lietuviams už aukas, kurios gelbėjo vargšus. Po to visus pavaišino sausainiais ir vaisių sultimis.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 26 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.)3 %
santaukas4.75%
kasd. palūkan. už sant. 4.25%
term. indėlius 1 m. 7.75%
term. indėlius 3 m. 8.50%
reg. pensijų fondo6. %
reg. pensijų fondo 1 m. 7.75%
90 dienų ind. 6.5 %
/min. \$5.000/

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 9.5%
asmenines paskolas 11.25 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25.000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

džių ir melodijos dainą. Jam užbaigus, žiūrovai smarkiai paplojo. Jis dainavo čia pirmą kartą ir tai buvo malonus siurprizas visiems.

Po to prasidėjo loterijos laimikių įteikimas, užtrukęs apie valandą laiko. Gavusieji jau skubėjo į namus. Kai kas dar spėjo pasakyti, kad šis pobūvis buvęs labai puikus. Iš tikrųjų tiek daug tautiečių tokio pobūdžio renginiuose

Hamiltono buvo tik prieš eilę metų. Maistas buvo taip pat labai geras ir meninė programa - puiki. Ja rūpinosi Aldona Matulicz.

Rengėjai spėjo, kad bus apie 200 tautiečių, tačiau malonu pastebėti, kad jų atsilankė virš 300.

Garbė mūsų senjorams. Z.P.-kas

PAAUGO BENDRUOMENĖ

Maždaug vienerių metų bėgyje Hamiltono lietuvių bendruomenė padidėjo 5-mis šeimomis: iš Welland'o

miesto čia persikėlė gyventi P.ŠIDLAUSKAS su žmona, iš Montrealo - Z. ir M.BAKAIČIAI ir P. ir A. STYROS. Jų dvi dukros ir žentas turi tarnybas Toronto mieste. Rima Styraitė yra medicinos gydytoja, jos vyras Steve - inžinierius.

Praeitų metų lapkrityje iš okup. Lietuvos pas savo tėvus čia atvyko gyventi V.JOKUBAUSKAS, inžinierijos profesorius, nevedęs, 46 metų (našlėlės nesnauski- te). Na, ir jau š.m. balandžio 10 d. pas savo tėvus

su šeima atvyko gyventi taip pat iš tėvynės Richardas MACIUKAS su žmona Danguole ir 2 vaikais. Danguolė yra medicinos gydytoja, Ričardas - inžinierijos specialistas. Juodu jau lanko anglų kalbos kursus. Jiems gauti leidimą persikelti Kanadon gyventi užtruko 5 metus.

Gražios sėkmės linkime naujiems hamiltoniečiams. Dalis minėtų tautiečių jau yra įsijungę į visuomeninę veiklą (P.Šidlauskas dalyvauja Parapijos Chore). Zp.

montreal

MADŲ PARODOS MODELIUOTOJOS: Monika Ruffo, Roma Valinskienė, Stephanie Vekteris, Marie Labūnas, Genovaite Taparaskas, Krasauskas ir

Jadvyga

MADŲ IR MENIŠKŲ DARBŲ PARODA,

vykusi š.m. gegužės mėn. 3 d. Šv. Kazimiero Parapijos salėje, buvo vykusiai suorganizuota Kristinos Šimonelienės ir labai palankiai įvertinta visų atsilankusių.

Meno darbų parodoje dalyvavo 12 menininkų ir dailės mėgėjų, kurie pasirodė su 150 darbų, taip pat ir daugybė įvairių rankdarbių - kviltų, antsiuvų ir kt.

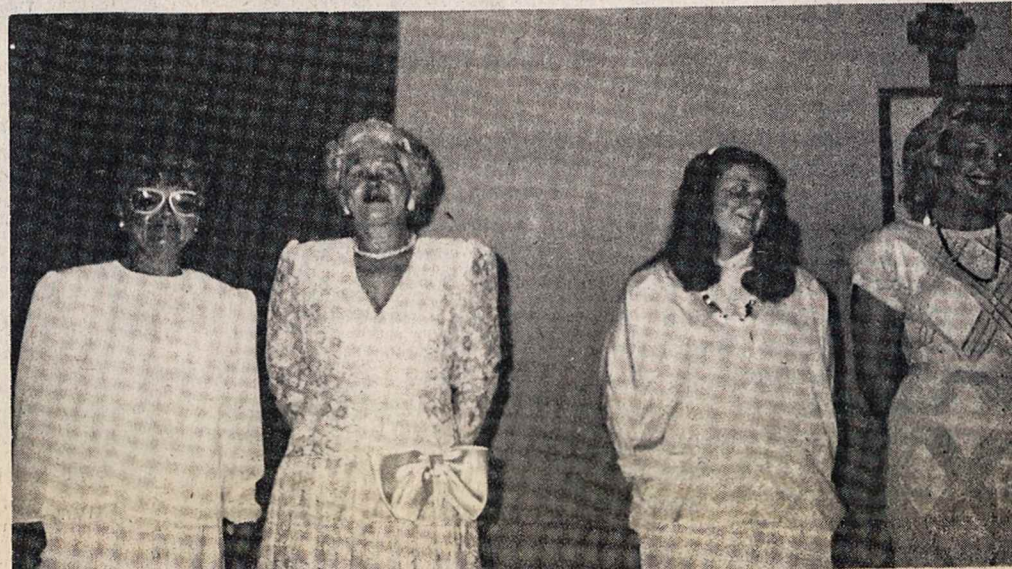
Modeliavo 12 moterų, kurių kiekviena parodė apie 6 aprangas ir tiek pat vaikų, kiekvienas supažindindamas su 3-6 drabužėliais.

Frances Engel

Rožė Puras

Kim Porter

Karen Čičinskaitė

mas su 3-6 drabužėliais.

Iš viso buvo paskirta 26 prizai, kurių pagrindinį (dovanotą Jonica Solox) - 4-ių dienų išvyką dviems asmenims į Niagaros Vyno Festivalį, laimėjo Julija Žukauskienė.

Dailiai papuošti stalai ir pianino garsai, grojant Anne-Marie Beniutei, maloniai nuteikė svečius. Nežiūrint tuo metu vykusio transporto streiko, žmonės vis rinkosi ir teko skubiai pristatyti dar 6 stalus. Moterys, dirbusios virtuvėje, turėjo rūpesčio, kaip su-

kurti mažą stebuklą - visus pavaišinti. 300 puodelių kavos nebuvo gana ir po to jau "stebuklas" buvo nebeįvykdomas.

Vaišėmis rūpinosi H. Kurylo, kuriai padėjo O. Glauckienė, Margo Laurinaitienė, Albina Rašytinienė ir Aurelia Tusas.

Vaikų madų drabužius parūpino KDS à-la-Mode, Pointe Claire salonas. Kommentavo Monika Ruffo, vaikams asistavo Milda Bilevičiūtė-Ruffo, Maria Mstillo - Šimonelytė, Nina (nukelta i 8 psl.)...

hamilton

SĖKMINGAS RENGINYS

Hamiltono lietuvių aukšamžiai žiemos metu pavaišėjo raudonomis ar ir tik ružavomis nosimis, viename savo susirinkime jau po Naujųjų Metų buvo nutarę, šalčiams praėjus, linksmai sutikti pavasarį savo draugų ir pažįstamų tarpe. Šis nutarimas tapo realybe š.m. gegužės mėn. 3 d., sekmadienį. Tą dieną Jaunimo Centro salėje buvo surengę pavasarinį pokylį su skaniais užkandžiais, dar pridėję kiek ir vynelį, su menine programa ir loterija.

Pobūvis turėjo prasidėti 4 val.p.p., tačiau viešnios ir svečiai pradėjo rinktis salėn apie valandą anksčiau, norėdami susėsti prie stalų jiems patinkamose vietose. Matyt nujautė, kad salėje bus gana daug lankytojų. Prieš pat 4 val. salė jau buvo pripildyta veik sausakimšai: prie stalų tik kur ne kur buvo tuščia viena kėdelė. Atėjusiems keleto minučių vėliau, rengėjų tarnybai reikėjo jieškoti kėdžių.

Keletą minučių po keturių Pensininkų Klubo p-kas K. Mikšys tarė sveikinimo ir kartu padėkos žodį už tokį gausų svečių atsilankymą. Pranešėja L. Stungevičienė paskelbė meninės dalies programą. Į sceną atėjo sol. A. Laugalienė, A. Matulicz ir L. Stungevičienė. Tai buvo MOTERŲ TRIO. Jos gražiai padainavo dvi dainas: "Į dainą aš įsisiu" ir "Motinėle". A. Matulicz dainuodama, kartu dar skambino ir kanklėmis. Baigus dainuoti jas "užplūdo" klausytojų aplodismentai. Toliau sol. A. Laugalienė

padainavo dvi dainas: "Jai nerūpėjo" ir "Saulėlydis Tėviškėje". Jai baigus dainuoti - vėl garsūs aplodismentai.

Į sceną atėjus Senjorų Dainos Vienetui, sol. A. Laugalienė prie jų solo padainavo dar vieną dainą "Dobilai". Toliau vieni choristai padainavo keturias dainas, diriguojančia Matulicz, akomponuojant D. Deksyte Powell. Dviem dainoms pritarė akomponavo akordeonu V. Ramisat.

Po jų aktorė Elena Kudabienė-Dauguvietytė paskaitė ištrauką iš J. Marcinkevičiaus dramos "Mindaugas" ir iš kitų veikalų. Sekančioje dalyje paskaitė humoristinio pobūdžio veikalą.

Dainos Vienetas vėl padainavo kelias dainas, vad. A. Matulicz, kuri ir čia paskambino kanklėmis.

Meninę programą užbaigė A. Dudonis, pagrojęs klarnetu 2 Mozarto kūrinis ir Paganini "Capri" Nr. 2. Klausytojai, kaip ir visiems kitiems, dėkojo A. Dudoniui gausiais aplodismentais.

Klubo p-kas pranešė, kad, pasibaigus meninei daliai, jau atėjo laikas užkąsti. Palaiminus vaišių stalą kun. J. Liaubai, svečiai buvo kviečiami pasiimti užkandžius pagal savo skonį. Kadangi stalai buvo numeruoti ir kviečiami tik po du iš karto, didelio nepatogumo praeiti pro stalus nebuvo. Baigus valgyti, turėjo prasidėti loterijos laimikių įteikimas, bet prieš tai į sceną atėjo vienas vyras ir sakėsi, kad dabar jis dainuosias. Visi nutilo ir laukė, kas bus toliau. Nagi jis, hamiltonietis V. Stabingis, labai gražiai padainavo gražių žo-

"AUDRA" TRAVEL CORPORATION

KELIONĖS I LIETUVĄ 1987

12 dienų lietuvių kalbos kursai jaunimui Lietuvoje nuo liepos 6-22 - kaina \$1979 kan.

Kelionių į Lietuvą išvykimo datos:

Gegužės 28	Birželio 29	Rugsėjo 6
Birželio 8	Liepos 9	Rugsėjo 3
	Liepos 17	Rugsėjo 17
	Rugpjūčio 6	Spalio 26

ORO LINIJOS "Air France", "Aeroflot", "JAT", "Finnair".

Šių metų naujienos: Klaipėda ir Palanga - 3, 4, 5 dienos, Kaunas - 2, 3 dienos, Panevėžys - 1 diena

Kelionės 5-7 dienom į Lietuvą sutvarkomos individualiai pagal norimą maršrutą, pageidaujama laiku.

KELIONĖ Į ROMĄ - BIRŽELIO 24 - LIEPOS 2

Smulkesnių informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9.30 ryto iki 17.00 vakaro, šeštadienį nuo 11 v. ryto iki 14.00 v.p.p. šiuo adresu:

2100 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 arba (416) 769-8077

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris - 2559030

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAUDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD

ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar tai ir mui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

• KANTATOS "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva" premjera vyko Šv. Kazimiero šventovės specialiai paruoštoje patalpoje tam įvykiui gegužės mėn. 23 d.

Nežiūrint labai nemalonaus oro, visos vietos buvo užimtos, įskaitant ir prie vargonų.

Kantatos premjera praėjo labai pakilioje nuotakoje, dalyvaujant puikiai pasiruošusiam chorui, solistams, labai geram orkestrui ir kompozitoriui-dirigentui Aleksandrui Stankevičiui.

Kantatos atlikėjams, jos autoriams ir rengėjams buvo sukeltos ovacijos, i-teiktos rožės solistams ir puikūs, kokio dar montrealiečiai nematė, krepšiai gėlių choristams.

Po to kava ir pyragais buvo vaišintasi ir pasidalinta įspūdžiais Parapijos salėje.

• AV Parapijos Komitetas, kurio pirmininku yra Antanas Čepulis, planuoja atnaujinti parapijos salę- sustiprinti sienų izoliaciją, perdažyti, įrengti atskirą baro kambarį. Taip pat reikia pataisyti stogą prie vargonų, kur vanduo pradėjo veržtis į vidų.

MADŲ IR.....

...(atkelta iš 7 psl.)

Zammit su dukterimis Rachel bei Soula ir Maria Zammit.

Moterų madų drabužių parūpino Margaret Ann Fashions salonas iš Ile Bizard, kurie pasižymėjo gera kokybe ir geru stiliumi.

Kiekviena modeliausių atrodė gražiai, savo pareigas atliko maloniai.

Joms asistavo Lena Asipavičius, Rita Bagatavičius, Jadvyga Bunys ir Darna Mozūraitis.

Parodoje dalyvavo žinomas medžio skulptorius Pranas Baltuonis su 26 darbais -savotiška tapyba ir 6-iomis savo sausmedžio skulptūromis.

Jurgis Blauzdžiūnas, prisijungęs į parodą paskutiniui momentu, pasireiškė tradicinio lietuviško liaudies meno darbais. Dvi jo kopytėlės puošia šoninius Šv. Kazimiero bažnyčios altorius Montrealyje.

Juozas Šiaučius dalyvavo savo medžio plėšinių originaliais paveikslais, taip pat kopytėlėmis ir kitais medžio dirbiniais.

Danutė Staškevičienė didelį sugebėjimą audimo mene matėsi 5-kiose porose lietuviškų tautinių lėlių, kurių kiekviena buvo aprengta skirtingų Lietuvos sričių drabuželiais.

Tony Yaunish parodė

Dr. Jonas MALIŠKA

ir
Dr. Michel WINN
D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600,
Montreal, P.Q. H3G 1S5
Tel. Bus: 866-8235
Namų: 761-4675

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

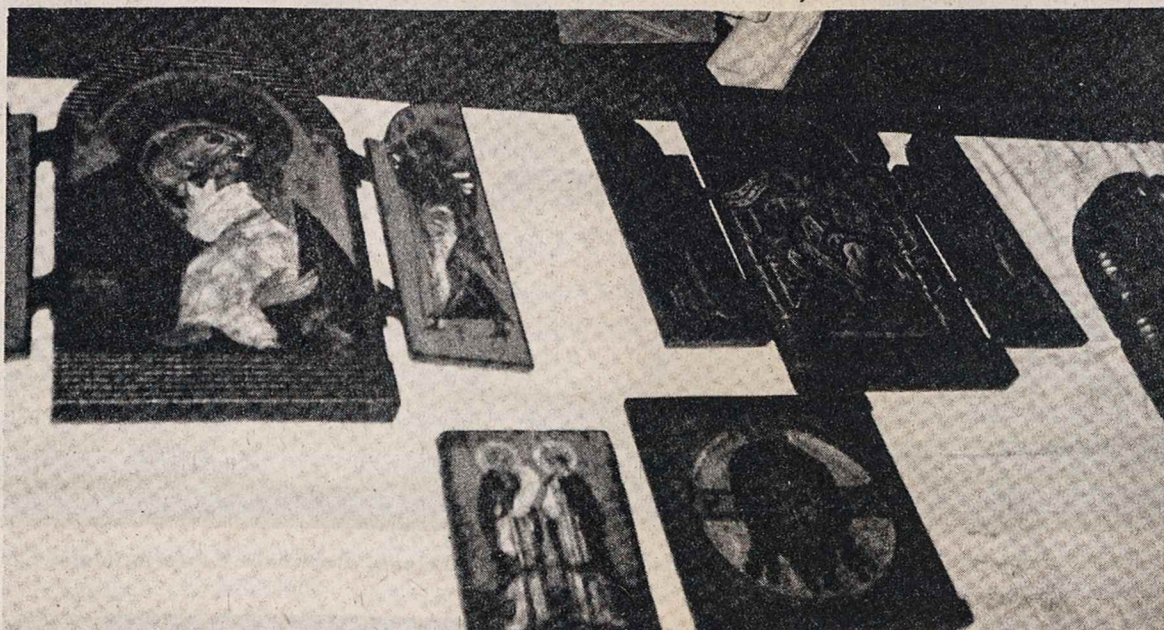
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6
Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 2039, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

Šių metų "NL" Spaudos baliuje muziką tvarkė Albertas Šulmistras su draugu pagalba Tony Photo Studio.

MENO PARODA ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS SALEJE 1987.V.3 d. M. ir Z. Stygar ikonos.

porą tuzinų tapybos ir eskyzų darbų, darydamas pažymėtiną pažangą.

Magdalena ir Zygmunt Stygar išstatė kelis tuzinus ikonų, sukurtų senoviskame stiliuje, asmeniškai interpretacija.

Elvyros Povilaitienės tuzinas paveikslų pasižymėjo turtinga tapybine tekstūra ir visiems labai patiko.

Pradedanti stipriai dirbti dailėje Teresė Mickienė maloniai sprendė įvairias temas savo darbuose.

Irena Strauss mezga specialia mašina ir parodė labai gražių mezgimo pavyzdžių.

Parodoje dėmesį atkreipė kviltai, siūti senoviniu būdu.

Tiek parodos dalyviai, tiek svečiai turėjo didelį malonumą dalyvauti. Kristina Šimonienė taip pat

yra paruošusi virimo receptų knygą, kurią buvo riamas Parapijos reikalinga įsigyti parodos metu.

PARDUODAMAS SKLYPAS

prie vandens, "Dainavos" ežero, Laurention kalnuose. Sklypo Nr. 213-76; 25,000 sq. ft., 55 pėdos prie vandens. Skambinti: Tony Janush, Tel.: 721-8723

Maurice Electrique Ltee

ENTREPRENEUR ELECTRICIEN
ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION
LASALLE, QUE. H8P2C5

TEL: 366-5484

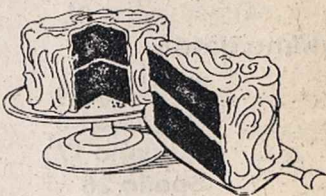
PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)

ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA

atlieka darbus, kreipiantis į COSTA, Tel.: 733-9878

WAWEL

LENKŲ CUKRAINĖ

- Gâteaux • Biscuits
- Gâteaux au fromage
- Pain • Café
- Meilleurs beignets (Ponchik)
- Įvairūs pyragaičiai
- Spurgos
- Sausainiai
- Agurciniai ir kitokie pyragai

2524, Ontario E., Mtl 524-3348

PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan
Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Siuvu ir patuoodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY
PHOTO
STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE ST. MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIA: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-ja

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI virš \$ 21,000,000; REZERVAS virš \$ 750,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 8 %	TAUPYMO - special .. 5 1/4 %
TERM. INDĖLIUS:	TAUPYMO - su Gyv. dr. 5 %
1 metų..... 7 1/2 %	TAUPYMO - kasdieninės 4 1/2 %
180 d. - 364 d. 7 %	EINAMOS 4 1/2 %
120 d. - 179 d. ... 6 1/2 %	PENSIJŲ - RRSP term. 8 1/4 %
30 d. - 119 d. ... 6 1/4 %	PENSIJŲ - RRSP taup. 6 %

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 9 1/2%, ASMENINĖS nuo 10 1/4%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----	-----
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00	-----
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00	-----
Sekmadieniais	10:30 - 12:30	-----	10:30 - 12:30

Vasaros sezono laikui nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŲS GĖRIMAI.

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

- * Automobilių nuoma
- * Naujų ir varėtų pasirinkimas
- * Pardavimas
- * Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye

D.N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N 1R1

Tel. Business: 273-9181

Residence: 737-0844.

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS Tel. Bus.: 722-3545
C. I. B. Res.: 256-5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

STANDARD
LIFE

PETER SODO

profesiniai patarnavimai finansų reikalais;
Annuities, R.R.S.P., Life Insurance, Group Pension,
Finansų ir mokesčių planavimas.

4150 St. Catherine St. West, Suite 330 Tel. Bus.: 937-4294
Westmount, Quebec H3Z 2Y5 Res.: 255-5579

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496